БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряд-Монголой
ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 97 (7097)
АПРЕЛИИН 24
ВОСКРЕСЕНЬЕ
1955 он

Сэн 20 мүнгэн.

Ленин ба парти хадаа коммунизмын агууехэ зохёон байгуулхы хүсэнүүдэй бодото бэелэл мүн болоно. Хүн түрэлтэнэй генидэ, өөрынгөө түрэл Ильичдэ манай арад хэтэ мүнхэдөө хизаарлашагүйгөөр дурлана. Өөрынгөө коммунистнуудай сэсэн мэргэн партида манай арад хэтэ мүнхэдөө хизаарлашагүйгөөр дурлана.

(Нүхэр Д. Т. Шепиловэй элидхэлһээ).

Ленинэй үзэл суртал коммунизмын замые гэрэлтүүлэн заана

В. И. Ленинэй түрэһөөр 85 жэлэй ойдо зорюулагдажа, Москвада болоһон баярай заседани дээрэ нүхэр Д. Т. ШЕПИЛОВЭЙ хэһэн элидхэл

Нүхэдүүд! Советскэ Союзай, арад демократиин оронуудай ажалшад, капиталистическэ ба колониальна юртэмсын хүдэлмэришэн анги, бүхы түрүү хүн түрэлтэн гайхамшагта үдэрые — Владимир Ильич Ленинэй түрэһөөр 85 жэлэй ойе тэмдэглэжэ байна.

Ленин болбол революционно ухаан бодолой, революционно хэрэг ябуулгын гайхамшагта ехэ хүн, Коммунистическэ партиие байгуулһан агуу ехэ хүн, дэлхэй дээрэхи анха түрүүшын Советскэ Социалистическэ гүрэниие байгуулагша, бүхы оронуудай ажалшадай вождь мүн.

Хүдэлмэришэн ангиин сэсэн мэргэн багшанар, теоретигүүд К. Маркс, Ф. Энгельс хүдэлмэришэн ангиие болон научна үзэл бодолоор зэбсэглэлээ. К. Маркс, Ф. Энгельс хадаа капитализмын бии бололгын, хүгжэлтын ба хосоролгын хуули ёһонуудые шэнжэлэн олоһон, социалистическэ революциин заатагүй болохо ябадалые научна ёһоор үндэһэлэн харуулжа, капитализмын үхэлэйнь нүхэ малтагша, социалистическэ обществын байгуулагша хүдэлмэришэн ангиин түүхэтэ үүргые дэлгэн харуулжа, коммунизмын хүгжэхэ хоёр шатын юрэнхы дээрэнь тодорхойлон харуулһан байна. Энэ үгын эгээн гүнзэгы, революционно-творческо удхаарань хэлэхэдэ Ленин ортодоксальна марксист мүн байһан тулада, марксизмын идейнэ баялигые ехээр баяжуулаа.

Монополистическын урда тээхи шатаһаа хүгжэлтынгөө империалистическэ шатада капитализмын орожо байһан шэнэ үедэ Ленин политическэ аренэдэ гараһан байна. Капитализмын зүришэлдөөнүүд Росси доторо хурсаар ехэ болоод байгаа. Дэлхэйн дээрэхи сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй гол түбынь Росси руу шэлжэн орожо байһан юм. Тэндэ революционно агуу ехэ тулалдаанууд болохоёо байгаа. Тиин Росси дэлхэйдэ Ленинние үгэһэн, Росси ленинизмын бии болоһон орон мүн байгаа.

Тэрэнтэй хамта, ленинизм уласай ондын бүхы хүгжэлтэдэ, бүхэдэлхэйн сүлөөрэлгын хүдэлөөндэ гүнзэгы ехэ үндэһэтэй юм. Ленинизм — интернациональна һургаал мүн. Ленинизм хадаа империализмын үеын пролетарска революцинуудай марксизм, коммунизм байгуулгын үеын марксизм мүн. Олон мянган жэлэй туршада хүн түрэлтэнэй ухаан бодолдо нөөсэлэн сугларһан бүхы сайн бүхы юумэнүүд ленинизм дотор бэелэн мандана. Түүхын бүхы үедэхи бүхэдэлхэйн дүй дүршэлые сэсэн мэргэнээр согсолһоной үндэһөөр, Ленин марксистска философиие—диалектическэ ба историческа материализмые, мүн марксистска политическэ экономиие хүгжөөн баяжуулаа. Ленинизм хадаа манай ба дэлхэйн соёл культурын эгээн дээдэ зэргын туйлалта мүн.

Ленин болбол революциин агууехэ стратег мүн байгаа. Үйлэдбэриин капиталистическэ аргын хүгжэлтэдэхи эгээн гүнзэгы процессүүдые Ленин өөрынгөө бодолшын оюун бэлигээр ойлгон мэдэжэ, империализм тухай гайхамшагта шэнжэлгэнүүдые зохёоһон байна. Империализмын үедэ капиталистическэ оронуудай экономическа ба политическэ талаараа тэгшэ бэшээр хүгжэдэг тухай хуули ёһо шэнжэлэн олохо зуураа, Ленин социалистическэ революциин бүрин шэнэ, шэнэ теори байгуулаа. Энэ теоринь дарлагдаһан бүхы хүн түрэлтэндэ шэнэ ажабайдал тээшэ зам заажа үгэһэн, агууехэ Октябриин социалистическэ революциин түлэб, теоретическэ үндэһэ һууринь болоһон байха юм.

Газар дэлхэйе шуһаар будаһан, хүн түрэлтэниие үлэсхэлэн хооһон, харуулиг мунхаг болгоһон зэрлиг зэрлиг мэтэ капитализмые, хосорхоо урдахана хэды муухай галзуу зэрлиг ааша гаргабашье, һаяар, заатагүй хосорхо капитализмые дэлхэйн бүмбэрсэгэй нэгэ хубида эгээн түрүүшээр унагаажа шадаһандаа бидэ омогорхохо, өөһэдыгөө золтойбди гэжэ тоолохо эрхэтэйбди», — гэжэ Ленин бэшээ һэн. (том 27, нюур 460).

Дэлхэйн капиталистическэ хуушан, доошоо орожо байгаа системын улам бүри доройтон муудажа байһые, дэлхэйн социалистическэ шэнэ, дээшээ гаража байгаа системын улам бүри урган мандажа, бэхижэжэ байһые бидэ харанабди.

Ленин хадаа наукын агууехэ корифей мүн. Обществые социалистическэ ёһоор шэнэдхэн хубилгаха хуули ёһонуудые, арга замуудые болон формонуудые, коммунизм байгуулгын хуули ёһонуудые шэнжэлэн оложо, Ленин марксизмые эгээн дээдэ шатада хүрэтэр хүгжөөн мандуулаа. Хүдэлмэришэн ангиин хүтэлбэрилхы үүргэтэй байхада хүдэлмэришэн анги таряашан хоёрой хоорондохи холбоо барисаан пролетариадай диктатурын эгээн дээдэ ёһо гурим мүн гэһэн үндэһэн шухала заабаряа тодорхойлон харуулаад, Ленин пролетарска диктатура тухай асуудалые бүхы талаарнь шэнжэлэн зохёогоо. Ленин национально-колониальна асуудалай теори байгуулаа. Ленин болбол социализм, коммунизм байгуулгын экономическа тон шухала проблемэнүүдые шэнжэлэн зохёоһон байна. Олонациональна Советскэ хүсэн түгэлдэр гүрэн—Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союз хадаа ленинизмын үзэл сурталай шэнэдхэн хубилгагша агуухэ хүсэнүүдэй бодото бэелэл мүн.

Сэсэн мэргэн бодолшо, политическэ тэмсэлшэ, революционно шэнэдхэн хубилалтануудай мастер, олон миллион арад зониие эмхидхэлшэ—эдэ бүхы шанар бултадаа Лениндэ байгаа. Росси дотор пролетарска революционно хүдэлөөнэй һаяхан бии боложо байхада, Ленин иигэжэ хэлээ һэн: «Бидэндэ революционернүүдэй организаци үгэгты — тиигээ һаа бидэ Россие эрид шэнэдхэн хубилгахабди» (том 5, нюур 435). Манай алдарта Коммунистическэ партиие, революционернүүдэй тиимэ организациие Ленин байгуулһан, идейнэ талаарнь хатуужуулһан байна. **(Альга ташалга болобо).**

Ленинскэ парти гурбан революциин социальна тулалдаануудай үедэ хүдэлмэришэн ангиин түрүү зэргэдэ ябаа. Партимнай гражданска дайнай, империалистическэ интервенциин жэлнүүдтэ Эсэгэ оронойнгоо эрхэ сүлөөгэй, бээ даанхай байдалай түлөө советскэ хүнүүдэй тэмсэһэн шэн габьяата тэмсэлые толгойлоо. Ленинэй хэрэгые агуухэ үргэлжэлүүлэгшэ Иосиф Виссарионович Сталинай ударидалгаар угаа ехэ шалгалта, бэрхэшээлнүүдые дабан гараха зуураа, партимнай меньшевигүүдтэ, троцкистнуудта, баруунай реставраторнуудта, арадай олон тоото дайсадта эсэргүү шэрүүн шанга тэмсэл соогуур манай орониие хүтэлжэ, социализмын илаһан илалтада асараа. Советскэ арад, тэрэнэй шэн габьяата Зэбсэгтэ Хүсэнүүд партиингаа хүтэлбэреэр ябажа, Эсэгэ оронoo хамгаалтын Агуухэ дайнай жэлнүүдтэ гитлеровскэ эзэрхэг түримхэйнэрэй хуягламал һүрэг дээрэмшэдые үй бута сохёод, дэлхэйе фашистска богоолшолгын аюулһаа абараа.

Мүнөө Ленинэй элитэ ехэ соратнигуудай, шабинарай хүтэлбэрилдэг коммунистнуудай парти коммунистическэ общество байгуулхын тулада манай арадай хэдэг агууехэ зохёон байгуулхы хүдэлмэриие зоригжуулан эмхидхэнэ. Партиимнай илалта түгэлдэр, дайшалхы тугынь ленинизм байгаа, байнашье, байхашье юм. **(Үни удаан альга ташалга болобо).**

I.

Нүхэдүүд! Обществые социалистическэ ёһоор шэнэдхэн хубилгажа байхаа зуураа, советскэ арад үнгэрэгшэ сагһаа залгаламжалан абтаһан, һулаар хүгжэнхэй экономическа хойрго байдалые түрүүшынгээ үедэ түшэглэхэ хэрэгтэй болоһон байна.

Түрүүшээр нэгэ, тусгаар абтаһан орон дотор социализмын илаха тухай өөрын революционно теориёо үндэһэ болгон, Ленин манай орон дотор социалистическэ общество байгуулха тухай научна ёһоор шэнжэлэн зохёоһон. Энэ түсэбэй тон шухала хубинуудынь: а) ороноо социалистическэ индустриализацилга, б) тарияашадай ажахынуудые үйлэдбэриин талаар кооперировалгын үндэһөөр хүдөө ажахые социалистическэ ёһоор шэнэдхэн хүгжөөлгэ, в) культурна революци мүн байгаа. Үнэхөөрөө хүсэн түгэлдэр, баян дэлгэр социалистическэ гүрэн байгуулха шухала бүхы юумэнүүд манайда бии гэжэ Ленин заадаг һэн.

Бүхы шадал хабааараа урагшаа дабшаха, түүхын тон богонихон болзор соо Россин технико-экономическа гээгдэлые усадхаха гэһэн агууехэ зорилго партиин, арад зонойнгоо үмэнэ Ленин үшөө 1917 ондо табиһан байна.

Социализмын материальна үндэһэ һууринь томо машинна индустри, үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргалга мүн гэжэ Ленин һургадаг һэн. Ленинскэ түсэбые хүтэлбэри болгон, Коммунистическэ партимнай Сталинай ударидалгаар ябажа, социалистическэ индустриализацилгын база дээрэ советскэ экономикоё үндэһөөрнь шэнэдхэн хүгжөөгөө. Ленинэй үзэл суртал олон түмэн арад зоной дунда нэбтэрэн дэлгэрээд, материальна түгэлдэр хүсэн болоо. Советскэ орон гээгдэнги байдалһаа гаража, хүгжэн бадаралгын замаар дабшан, асари ехэ хубилалта гансата хээ. Промышленна эрид хубилалтын эхилһэн сагһаа хойшо индустриальна талаараа хүгжэхын тулада капиталистическэ юртэмсын эгээн хуушан орон—Англида 200 шахуу жэл, Америкын Холбоото Штадуудта — 100 жэл шахуу хэрэгтэй болоһон байхадань, СССР индустриальна хүгжэлтынгөө замые 20-һоо үсөөн жэлэй турша соо ябажа гараа. Мүнөө Советскэ Союз—хүсэн түгэлдэр индустриальна гүрэн мүн. 1954 ондо СССР-эй томо промышленностиин валовой продукци 1913 оной хэмжээ (сасуулагдамал сэнгээр) 35 дахин, үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүдые бүтээлгэ — 60 дахин шахуу, электроэнерги үйлэдбэрилгэ — 75 үлүүтэй дахин, машина бүтээлгын продукци—160 үлүүтэй дахин үлүүбшэлһэн байна. Ажахын социалистическэ түсэбтэ системын тон булюу һайн байдагынь эдэ тоо баримтанууд дотор харагдана.

Нүхэдүүд! Пролетарска революциин илахада, хүдөө ажахыгаа социалистическэ ёһоор шэнэдхэн хубилгаха шухала байһые Маркс, Энгельс сэсэн мэргэнээр уридшалан мэдэһэн байна. Зүгөөр, тэдэнэр иимэ шэнэдхэн хубилалтын тодорхой программа үгэжэ шадахагүй байһаниинь элитэ, теэд иимэ зорилго урдаа табидагшьегүй байгаа. Гүн гүнзэгы удхатай, үргэн ниитэ тарияашадта ойлгосотой байха талаараа сэсэн мэргэн тиимэ программые Ленин кооперативна түсэб соогоо тодорхойлон үгэһэн байна.

Үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүдэй ниитын зөөри болоод, буржуазие пролетариадай ангиин илаад байхада, болбосоролтой кооператорнуудай байгуулалта гээшэ социализмын байгуулалта мүн, — гэжэ Ленин һургадаг һэн. «Эгээн гээгдэнги үйлэдбэриие, газар тарияалангай, хүдөө ажахын үйлэдбэриие шэнэ замда гаргажа табиха, тэрэниие шэнэдхэн хубилгаха ба газар тарияалангые ушар ёһо мэдэнгүйгөөр, хуушан аргаар эрхилэгдэдэг олзоборилгоһоо наукада, техникын туйлалтануудта үндэһэлдэг олзоборилго болгохо» гээшэ манай уялга, манай үүргэ болоно» (том 28, нюур 319).

Ленинэй кооперативна түсэбөөр зэбсэгжэһэн Коммунистическэ парти урган хүгжэжэ байгаа социалистическэ индустриингаа хүсэ шадалда түшэглэн, оломиллион тарияашадые хүдөөдэ агууехэ шэнэдхэн байгуулха хүдэлмэри тээшэ хүтэлөө. Октябрьска революциин һүүлээр манайда үргэлжын коллективизаци бэелүүлэгдэһэн, анги болгошо нюдарган баяшуул усадхагдаһан байна. Үйлэдбэриин үндэһэ һуурииие олон арбаад миллион хүнүүдэй байдалые, ажаһуудалые тиимэ үргэн хэмжээтэйгээр, тиимэ гүнзэгы ехээр шэнэдхэн хубилгаһан хубилалтанууд ниитын хүдэлөөнэй дэлхэйн түүхэдэ үзэгдөөгүй юм. Жэжэ товар үйлэдбэрилэгшэдэй ангитан хубаардаг, олониитэ зоной хашалан, зоболондо нэрбэгдэдэг байһан хэдэн зуун жэлэй түүхэтэй деревни доторхи хуушан, энгэй үмсын байгуулалтын орондо урдань үзэгдөөгүй, шэнэ колхозно байгуулалта зохёон байгуулагдаа һэн. Энэ байгуулалта тарияашадай ангитан хубаарха ябадалые, нюдарган баяшуулай дарлалтые, хүдөө нютагуудтахи үгытэй, ядуу байдалые үгы болгоод, хүдөө ажахын үйлэдбэрилгын хүсэнүүдэй хүгжэхэ, колхозно тарияашадай материальна ажабайдалай һайжарха, соёл культурын ургаха хизааргүй ехэ арга боломжо олгоо. Колхозно байгуулалта хадаа советскэ арадай туйлаһан айхабтар ехэ туйлалта мүн.

Ороноо индустриализацилга, хүдөө ажахыгаа коллективизацилга, энээнэй үндэһөөр мүлжэгшэ ангинуудые усадхалга, хүниие хүнэй дарлалга бии болгодог шалтагаануудые өөһэдыень усадхалга, гүн гүнзэгы культурна революци бэелүүлгэ, нацануудай һайн дуранай холбоо барисаае, аха дүү ёһоор тэдэнэй бэедээ этигэдэг, бэе бэедээ туһалалсадаг ябадалые үндэһэ болгогшо олонациональна гүрэниие байгуулга— эдэ бүгэдэ хадаа Россие хүсэн түгэлдэр социалистическэ гүрэн болгохо гэһэн агууехэ Ленинэй захяа заабаринуудай хүсэд бүрин илан мандаһые харуулаа.

Советскэ арад өөрынгөө туйлаһан агууехэ туйлалтануудаар омогорхохо ёһоороо омогорхоно. Зүгөөр, партимнай научна коммунизмын программа дотор соносхогдоһон замаар хэлбэришэгүй урагшаа дабшахыень советскэ хүнүүдые уряална. Ленинизм хадаа хэтэ мүнхэдөө оршон мандагша, ажабайдалые батадхагша һургаал мүн.

Социалистическэ революциин һаяхан болоод байхада, Ленин иигэжэ хэлээ һэн: «Социалистическэ шэнэдхэн хубилалтануудые эхилжэ байха зуураа, бидэнэр эдэ шэнэдхэн хубилалтануудай эсэсэй эсэстэ зорюулагдаһан уг зорилго, коммунистическэ общество байгуулгын эгээл тэрэ уг зорилго эли тодоор урдаа табиха ёһотойбди...» (том 27, нюур 103).

Ленинизм хадаа обществын хүгжэлтын тон орёо хуули ёһонуудые зүбөөр ойлгохо, түүхын событинуудай дотоодын холбооe мэдэхэ, эдэнэй ябасые уридшалан хараха, олониитэ арад зониие этигэл найдамтайгаар хүтэлэн ябаха арга боломжо манай партида олгодог компас, хүсэн түгэлдэр идейнэ зэбсэг мүн.

Социалистическэ общество хүсэд байгуулжа, коммунизмын хоёрдохи шатада дамжан оролго хадаа социалистическэ обществын үйлэдбэрилгын хүсэнүүдэй саашадаа асари ехээр хүгжэхэ, арадайнгаа бүхы ажахые электрификацилха, экономикын бүхы һалбаринуудтахи ажалые комплексноор механизацилжа дүүргэхэ, эгээн дээдэ техникын үндэһөөр үйлэдбэриие автоматизацилга ба химизацилга үргэнөөр хүгжөөхэ ябадалые уридшалан хараална. Ниитын бүхы үйлэдбэриин иимэ хүсэ ехэтэйгээр урагшаа дабшадаг үндэһэ һууринь хүндэ индустриин хурдан түргэн хүгжэлтэ болоно.

Мүнөөнэй оршон байдалда хүндэ индустриие хурдан түргэнөөр хүгжөөһэнэй хэрэггүй болоһон хэбэртэйгээр, гол анхаралаа хүнгэн промышленностиин асуудалнуудта хандуулхада болохо хэбэртэйгээр хэлэдэг байһан научна ба практическа хүдэлмэрилэгшэдэй үзэл бодолой научна талaaраа буруу, политическэ талаараа хоротой, антиленинскэ удхатай байһые партимнай элирхэйлэн харуулаа. Энэ хадаа манай арадые зэбсэггүй болгохо гэһэн, үмхирэн һалаһан теори мүн байгаа. Тус теориин бодото дээрээ бэелүүлэгдээ һаа, арадаймнай бүхы ажахы доройтохо, ажалшадай байдал муудаха, социалистическэ гүрэнэй хамгаалгын шадабари һуларха һэн.

«Социализмын имагта боломоор экономическа үндэһэ һууринь томо машинна индустри мүн. Энээниие мартадаг хүн коммунист бэшэ гээшэ»,—гэжэ Ленин заадаг һэн (том 32, нюур 468). Хүндэ промышленность, үйлэдбэрилгын хэрэгсэл бүтээн гаргалга булюу ехээр хүгжөөхэ хэрэгые Ленин экономическа хуули ёһо мүн гэжэ нэрлэдэг байгаа. Хэрбээ энэ хуули ёһо капитализм тушаа хэлэхэдэ зүб байгаа һаа, социализм тушаа хэлэбэл тоншье зүб, хэдэн зуу дахин ехэ удхашанартай болоно, ушарынь болбосоролто социалистическэ общество индустриальна хүгжэлтынгөө хэмжээнэй талаар капиталистическэ ямаршье, эгээн хүгжэнгишье орониие нилээд ехээр үлүүбшэлхэ ёһотой байна.

Хүндэ индустри социалистическэ экономикын бата бэхи үндэһэ һуури, тэрэнэй тон шухала зүйлынь мүн байгаа, байнашье. Имагтал хүндэ индустриие хурдан түргэнөөр хүгжөөлгын база дээрэ үйлэдбэрилгын хүсэнүүдэй түгэлдэр ехэ хүгжэлтэ туйлаха, оронойнгоо экономическа хүсые, хамгаалгын шадабариие саашадань бэхижүүлхэ, хүдөө ажахыгаа комплексноор механизацилжа дүүргэхэ, арадай хэрэглэмжын зүйлнүүдые үйлэдбэрилдэг һалбаринуудай эрид дэбжэлтэ туйлаха зорилго шиидхэжэ болохо юм. Эгээн дээдэ техникын база дээрэ социалистическэ үйлэдбэрилгые таһалгаряагүйгөөр хүгжөөхэ ба нарижуулха аргаар бүхы обществын саг үргэлжэ ургадаг материальна болон культурна эрилтэнүүдые эгээн ехээр хангаха гээшэ социализмын экономическа гол хуули ёһон мүн. Арад зоной ажана һайн байдал, тэрэнэй һалбаран бадаралга туйлаха гээшэ Коммунистическэ партиин бүхы ажал-ябуулгын эгээн нангин уг зорилго болоно. Хүндэ индустрияа хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ гэһэн партиин генеральна хараа шугамые бэелүүлхэ аргаар лэ хүдөө ажахын бүхы һалбаринуудай, хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностиин саашадаа дэбжэхэ, ажалшадай материальна ажана байдал хэлбэришэгүйгөөр һайжаруулха хэрэг хангажа болохо юм.

Ленинизмдэ үнэн сэхэ байдаг партимнай үйлэдбэрилгын хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргалгые үлэмжэ ехээр хүгжөөжэ, ниитын бүхы үйлэдбэриин таһалгаряагүй дэбжэлтэ туйлаха генеральна хараа шугамаа саашадаашье эрид шууд бэелүүлхэ, түрүүшын ээлжээндэ түлишын, металлургическа промышленностие, энергетикые, машина бүтээлгые, химическэ промышленностиие, барилгын индустриие үргэнөөр хүгжөөхэ юм. Энээниие арад зоной, социалистическэ гүрэнэй үндэһэн шухала интересүүд эринэ.

Тиихэ зуура, энергетическэ хүсэнүүдээ саг үргэлжэ улам ехэ болгохо, машина бүтээлгээ түргэнөөр хүгжөөхэ гээшэ онсо ехэ удхашанартай байна. «...Хэрбээ Росси тон олон электрическэ станцинуудтай, хүсэтэ техническэ түхеэрэлгэнүүдтэй болоо һаа, манай коммунистическэ ажахын байгуулалта ерээдүйн социалистическэ Европодо ба Азида эрхим жэшээ болохо байна», — гэжэ Ленин һургадаг һэн (том 31, нюур 486).

Хүдэлмэришэн анги, манай эрдэмтэд, инженернүүд болон технигүүд электрификациин ленинскэ программые бодотоор бэелүүлжэ байна. Табадахи табанжэлэй зүбхэн түрүүшын дүрбэн жэлэй туршада, жэжэнүүдынь тоолонгүйгөөр, 500 шахуу электростанцинууд баригдаһан, үргэдхэгдэһэн байна. ГОЭЛРО-гэй ленинскэ түсэбэй ёһоор түрүүшын арбан жэлэй туршада ашаглалгада оруулагдаһанда орходоо хоёр хахад дахин шахуу үлүү ехэ хүсэнүүд электростанцинуудта гансахан 1954 оной туршада ашаглалгада оруулагдаа. Дэлхэй дээрэ эгээ томо гидростанциин—ниитэ дээрээ 2.100 мянган киловатт проектнэ хүсэтэй Куйбышевска гидростанциин зарим хубинь энэ жэлдэ ашаглалгада оруулагдажа, промышленна ток үгэхэ байна. Ойрын жэлнүүдэй туршада Сибириин агууехэ мүрэнүүд дээрэ гидроэнергиин гигантнууд баригдаха, тэдэнэр тус бүридөө алдарта Днепрогэсэй хүсэнһөө хэдэн дахин үлүү ехэ хүсэтэй байха юм.

Арадай ажахын бүхы һалбаринуудые мүнөөнэй техникээр хангажа байдаг машина бүтээлгэ хадаа хүндэ индустриин зүрхэниинь болоно. Тон шэнэ машинна техникэ хадаа техническэ прогрессэй үндэһэ һуури мүн. «Хаа хаанагүй машинануудые улам олоор ашаглаха, машинна техникые шадаал һаа үргэнөөр хэрэглэлгэдэ элсэн орохо хэрэгтэй»,—гэжэ Ленин һургаа һэн. (том 31, нюур 478). Парти болбол һанаагаа амарха, һайзагай бардам болохо хэрэггүй, дэлхэйн наука ба техникын эгээ шэнэ туйлалтануудай хэмжээндэ хододоо хүрэнхэй байха, түрүү техникые арадай ажахыда үргэнөөр нэбтэрүүлхэ, советскэ наука болон техникые таһалгаряагүй нарижуулан һайжаруулха, урагшань дабшуулха, али бүхы гээгдэнги, хүгжэсэгүй байдалда, хуушаниие баримталдаг ябадалда эсэргүүсэн эрид тэмсэхэ хэрэгтэй гэжэ манай эрдэмтэд, инженернүүд болон технигүүдһээ эринэ.

Хүн түрэлтэнэй бии болгоһон эрдэм ухаанай болон культурын бүхы баялигуудай үрэ дүнгүүдые бүримүһэн ашаглан, коммунизм байгуулха хэрэгтэй гэжэ Ленин олон удаа онсолон тэмдэглэһэн байгаа. Эсэгэ ороммай, тэрээниие түрүү байлгаха гэхэ мэтэшэлэн юрэнхы гоё үгэнүүдые дуратайгаар дабтадаг аад, бодото дээрээ урагшаа дабшадаггүй, гээгдэнги байдалда ороһон хүн патриот бэшэ гээшэ. Манай ороной эгээн түрүү дүй дүршэлдэ, тус һалбариин талаар дэлхэй дээрэ бии байгаа бүхы дүй дүршэлдэ түшэглэн, ажал-ябуулгаяа эрхилэн, советскэ наука ба техникын түрүү зэргэдэ байлгые бодото дээрэ хангадаг, техническэ прогрессые дэлгэрүүлдэг, үйлэдбэриин эрхим показательнуудые туйладаг хүн ёһотой патриот мүн.

Нүхэдүүд! Коммунизмын хүсэн түгэс ба бүхы талаараа хүгжэнги материально-үйлэдбэриин базые байгуулха ехэ, орёо зорилгонуудые шиидхэжэ байха зуураа, парти болбол хүдөө ажахын асуудалнуудта онсо анхарал хандуулна. Партиин зүгһөө анхаралаа үдэр бүри хандуулһан, хандуулжа байгаа хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностиие саашадань хэлбэришэгүйгөөр хүгжөөхэ зорилгые хүдөө ажахые эрид дэбжээнгүйгөөр шиидхэхын аргагүй. Энгэй үмсын гэнжэ тушааһаа сүлөөрһэн хүдөө ажахы «һалбаралгын замда орожо, хүсэд хүрэхэ хэмжээнэй продуктнуудые обществодо үгэхэ байна» гэжэ Маркс ба Энгельс уридшалан хараа һэн. (Зохёолнууд, том 5, нюур 477). Манай социалистическэ хүдөө ажахы хадаа тэрээн доторхи бүхы арга боломжонуудые зүбөөр ашаглаа һаа, хүсэд хүрэхэ хэмжээнэй продуктнуудые обществодо үгэжэ шадаха тиимэ хүгжэлтынгөө шатада мүнөө хүрөөд байна. Ороһо тарияа үйлэдбэрилгые 1960 он болотор 10 миллиард пүүдһээ доошо бэшэ болгохо, малажалай гол шухала продуктнуудай үйлэдбэрилгые хоёр-хоёрһоо үлүү дахин дээшэлүүлхэ зорилго табиһан КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоолнууд хадаа арадай ажахын тон ехэ эдэ зорилгонуудые шиидхэлгын бүрин түгэс, научна үндэһэ һууритай, нүлөөлхы хүсэ ехэтэй программа мүн.

*Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлгэ болбол бүхы талмайнууд дээрэ ургасые эрид дээшэлүүлжэ, ороһо тарияа абалгые эрид ехэдхэхын, мүн ургаса хуряаха үедэ гээлтые ехээр хорооxын түлөө шангаар тэмсэхые түбхын түрүүндэ эринэ. 1956 он хүрэтэр 28—30 миллион гектар шэнэ ба боро газар элдүүрилэн ашаглалга хадаа хүдөө ажахын үйлэдбэриин бүхы һалбаринуудай үндэһэ һууринь болоһон манай ороһо тарияанай ажахые нилээд ехэдхэхэ, ашаглагдангүй дэмы хооһоор хэбтэжэ байһан газарай туйлай ехэ баялигай ашаг үрые бусад һалбаринуудта үгүүлхэ арга олгохо байна, юуб гэхэдэ, газар хадаа хүдөө ажахыдахи үйлэдбэриин гол хэрэгсэл мүн.

Парти болбол ороһо тарияа үйлэдбэрилгые эрид дээшэлүүлхэ эгээ богони ба туйлай ехэ ашагтай замые зааһан — тарилгын талмайнуудай структурые нилээд ехээр хубилгаха, кукуруза тарилгые 1960 он болотор 28 миллионһоо доошо бэшэ гектарта хүрэтэр ехэдхэхэ гэжэ хараалһан байна. Кукурузын үлэмжэ һайниие бүри 1921 ондо Ленинэй зааһаниинь гайхамшагтай байна. Г. М. Кржижановскида эльгээһэн бэшэг соогоо «кукурузые пропагандалхын тулада тон тодо, тон һайнаар бодомжолһон хэдэ хэдэн хэмжээнүүдые зохёохо, кукуруза ургуулгын культурада тарияашадые һургаха...» гэжэ Ленин эриһэн юм.

Кукуруза тарижа ургуулгые эрид дээшэлүүлгэ хадаа ороһо тарияанай ажахые ехээр дэбжээхэ арга гээшэ, тиихэдэ ороһо тарияанай ажахые дэбжээлгэ хадаа малажалай проблемые, манай орониие хүдөө ажахын продуктнуудаар, хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностиие түүхэй эдээр бүрин гүйсэд хангалгын проблемые шиидхэлгын ганцахан лэ зүб зам мүн. КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй шиидхэбэринүүдэй хүсэниинь ба сэсэн мэргэн байһаниинь бүхы хүдөө ажахые эрид дэбжээлгэдэ зорюулагдаһан хэмжээнүүдэй бүхы системэ дотор өөрынгөө нүлөөе харуулаа. Колхозно тарияашадай, МТС-үүд болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдэй патриотическа хүсэн түгэс эдэбхи, түрүү ажахынуудай дүй дүршэл хадаа КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй даалгабаринуудай дүүргэгдэжэ болохо байһанай, болзорһоо урид дүүргэгдэхэ байһанай гэршэ мүн. **(Альга ташалга болоно).**

Хүдөө ажахын үйлэдбэриин хүсэнүүдые саашадань дэбжээхын түлөө тэмсэхэ зуураа, Коммунистическэ парти социалистическэ томо үйлэдбэриие эрхилхэ ленинскэ принципүүдтэй зохилдоһон хэдэ хэдэн шухала хэмжээнүүдые һүүлэй үедэ бэелүүлһэн байна.

Үргэн ниитэ ажалшадай революционно үүсхэл оролдолгые продукци ехэдхэхэ талаар хүдэлмэрилэгшэ бүхэнэй хубиин материальна урма хэшээлтэй зохилдуулан, коммунизм байгуулха хэрэгтэй гэжэ Ленин һургадаг байгаа. Парти болбол хүдөө ажахын продуктнуудые ехэдхэхэ тушаа колхознигуудай, МТС-үүд болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдэй өөһэдынь материальна урма хэшээлые дээшэлүүлэгшэ хэмжээ-ябуулгануудай бүхэли системые бэелүүлээ. Ниитын баялигай ургалтын эдэ хүсэтэ арганууды саашадань нарижуулан һайжаруулхые парти эринэ.

(Үргэлжэлэлынь 2-дохи нюурта).

Ленинэй үзэл суртал коммунизмын замые гэрэлтүүлэн заана

В. И. Ленинэй түрэһөөр 85 жэлэй ойдо зорюулагдажа, Москвада болоһон баярай заседани дээрэ нүхэр Д. Т. ШЕПИЛОВЭЙ хэһэн элидхэл

(Үргэлжэлэлынь).

Энээнтэй дашарамдан, хүдөө ажахын түсэблэлгые һаяхан шэнэдхэн хубилгаһан ябадал прогрессивнэ ехэ удхашанартай. Парти, правительство хүдөө ажахые түсэблэлгын албан хойрог, хэтэрхэй ехэдхэгдэһэн, ажабайдалһаа таһарһан системые буруушаагаа, тус системэ хадаа колхозууд, МТС-үүд болон совхозуудай үүсхэлые һаатуулжа байһан, хүдөө ажахын үйлэдбэриие хүгжөөлгэдэ тэдээнэй харюусалгые ба урма хэшээлые һуладхажа байһан юм.

«Газар эдлүүрилгэ Калужска губернидэ Казанска губерниинхидэл адли бэшэ юм. Энэ хадаа бүхы промышленностьда хабаадана. Энэ хадаа бүхы захиралга гү, али хүтэлбэрилгэдэ хабаадана. Эдэ бүхы асуудалнуудай талаар нютагай илгаануудые хараадаа абаагүй һаа, албан хойрог ёһоной централизм гэхэ мэтэдэ ороһон ябадал болохо, бодомжотой хүдэлмэриин үндэһэ һууринь болоһон нютагай илгаануудые хараадаа абаха хэрэгтэнь нютагуудтахи хүдэлмэрилэгшэдтэ һаад хэһэн ябадал болохо байна» гэжэ Ленин заадаг байгаа (том 33, нюур 327). Товарна продукци үйлэдбэрилгын хэмжээе гол шухала болгожо баримталһан хүдөө ажахын продукциие түсэблэлгын шэнэ гурим хадаа газарай зуун гектар бүридэ продукци шадаалһаа ехээр абаха талаар колхозууд, МТС-үүд болон совхозуудай үүсхэлые дээшэлүүлнэ. Энэ гурим колхозууд болон колхозниктуудай, МТС-үүд ба совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдэй интересүүдые гүрэнэй, ниитэ арадай интересүүдтэй һайнаар зохилдуулна.

Нүхэдүүд! Манай ороной хэдэн арбаад мянган колхозууд социалистическэ томо хүдөө ажахын үйлэдбэри эрхилэлгын эрхим жэшээ харуулна. Тиимэ колхозуудта ниитын зөөри баялиг жэлһээ жэлдэ арьбажана, товарна продукци ургана. Тиимэ колхозуудта артелиин гэшүүдэй олзо доходууд ехэ байна, культурна ажабайдал орьёлон һалбарна.

Гэбэшье, түрүү колхозуудай хажуугаар гээгдэнги, экономическа талаараа һула колхозууд манайда үшөөл бии. Ямаршье колхозой ажахын байдал колхозые толгойлжо байһан хүнһөө тон ехээр дулдыдадаг гэжэ дүй дүршэл харуулна. Һайн түрүүлэгшэтэй байгаа һаа, ямаршье, тон гээгдэнгишье колхоз нэгэ—хоёр жэлэй туршада түрүү предприяти болоно. Эгээ иимэһээ хүдөө ажахын гээгдэлые усадхажа, бүхы колхозуудые түрүү, товарна продукци ехээр үгэдэг предприятинуудай хэмжээдэ хүргэхэ гэһэн зорилгын табигдаад байһан мүнөө үедэ партиин Центральна Комитет, Советскэ правительство колхозно деревнидэ туһалха, гээгдэнги колхозуудые хүтэлбэрилхы кадрнуудаар бэхижүүлхэ гэһэн уряатайгаар хандаһан байна.

Социалистическэ томо хүдөө ажахын үйлэдбэриие эмхидхэгшэ байха гээшэ хүндэтэй үүргэ мүн. Манай ороной бүхы колхозуудые материальна ба культурна баялигаар гүйсэд хангагданхай, товарна продукци ехээр үйлэдбэрилдэг, хүгжэнги ажахынууд болгохо гэһэн түүхэтэ зорилгые шиидхэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадаха гээшэ советскэ патриот бүхэнэй нэрэ хүндын ехэ хэрэг мүн. «... Хэрбээ бүхы колхозниктуудай — имагта олонхинь бэшэ, харин бултанайнь үнэн сэхээр хүдэлмэрилөө һаа, колхозууд барагдашагүй ехэ продуктнуудтай болохо, али бүхы баялигаар барагдашагүй ехэ болохо, тиин манай орон дэлхэй дээрэ эгээ баян орон болохо байна», — гэжэ И. В. Сталин заадаг байгаа. Эгээ иимэ зорилгые мүнөө манай Коммунистическэ парти шиидхэжэ байна. Тиин тэрэ хадаа энэ зорилгоёо амжалтатайгаар шиидхэхэл. **(Альга ташалга болоно).**

Нүхэдүүд! Туйлаһан амжалтануудаараа хэзээшье бахархагүй, үшөө шиидхэгдээгүй асуудалнуудта гол анхаралаа хандуулха гэжэ партиие агууехэ Ленин һургадаг байгаа.

Хүсэн түгэс ба творческо эршэ түгэлдэр советскэ орон экономико болон культурын бүхы һалбаринуудай талаар хэлбэришэгүйгөөр урагшаа дабшажа ябана. Революциин урда тээхи Россин шэрэм ба булад үйлэдбэрилхэ хэмжээнэй талаар дэлхэй дээрэ табадахи, нүүрһэ малтан абалгаар — зургаадахи, электроэнерги үйлэдбэрилгээр — арбан табадахи һуури эзэлжэ байһан һаань, мүнөө СССР эдэ бүхы һалбаринуудай талаар Америкын Холбоото Штадуудһаа бэшэ бүхы капиталистическэ оронуудые ахижа гараад, дэлхэй дээрэхи үйлэдбэридэ хоёрдохи һуури эзэлжэ байна.

Гэбэшье, бидэнэр Ленинэй табиһан, Советскэ Союзай экономическа гол зорилгые үшөөл шиидхээ үдыбди. Нэгэ хүн бүридэ продукци үйлэдбэрилхэ талаар капиталистическэ гол оронуудые бидэнэй хэрбээ ахижа тараа һаамнай лэ манайда продуктнууд элбэг ехэ боложо, бидэнэр коммунизмын түрүүшын шатаһаа тэрээнэй хоёрдохи шатада шэлжэн орохо арга боломжотой болохо байнабди гэжэ И. В. Сталинай элидхэл дотор ба партиин XVIII съездын шиидхэбэринүүд дотор заагдаа һэн.

Ондо ондоо хоёр системые экономическа мүрысөөнэй талаар абажа харахада, бүхы булюу һайн байдал ажахын залуу, социалистическэ системын талада байна. Үнэхөөрөөшье, СССР-эй ба капиталистическэ гол оронуудай ажахын хүгжэлтын темпые хэрбээ сасуулаад үзэбэл, һүүлэй хорин табан жэлэй туршада СССР дотор промышленна продукциин ургалтын жэл соохи дунда зэргын темп (дайнай жэлнүүдые гаргаад байхада) 18,2 процент, Холбоото Штадуудта — 2,4 процент, Англида — 3,6 процент, Франциида—2,1 процент болоно. Ондоогоор хэлэбэл, социалистическэ экономико капиталистическэ экономикын хүгжэлтын темпые олон дахин ахиһан хурдабшалалаар урагшаа дабшажа ябана. Социалистическэ экономико арадай ажахын түсэбтэ (пропорциональна) хүгжэлтын хуули ёһоной нүлөөгөөр хүгжэнэ. Капитализмын үедэ үзэгдэдэг үйлэдбэриин анархи задагайралга, һандаргаагша конкуренци, экономическа һүйдхэлтэ кризисүүд гэжэ манайда байдаггүй. Зүрилдөөтэ ангинууд ба дарлагша ангинуудай хубалза хомхой үрэбхилгэ гэжэ манайда байдаггүй. Обществын бүхы баялигуудые үйлэдбэрилэгшэ ба хубаарилагша бүхы советскэ арад ниитын үйлэдбэриин таһалгаряагүйгөөр ургажа байхыень шухалашалан хүсэнэ. СССР-эй экономическа гол зорилго түүхэтэ тон богони болзор соо амжалтатайгаар шиидхэгдэхэ гэһэн манай гүнзэгы ба научна үндэһэ һууритай этигэл найдабаримнай энээнһээ үндэһэтэй юм. **(Альга ташалга боложо, удаан үргэлжэлнэ).**

Ниитын ажалай бүтээсые эрид дээшэлүүлгэ хадаа экономическа гол зорилгые шиидхэхын түлөө, манай орон дотор продуктнуудые үнэхөөрөө элбэг ехээр бии болгохын түлөө тэмсэлдэ түрүү зэргын удхашанартай. «Ажалай бүтээсые дээшэлүүлгэ хадаа гол шухала зорилгонуудай нэгэниинь болоно, юуб гэхэдэ, энээнгүйгөөр коммунизмда түйсэд шэлжэн орохын аргагүй» гэжэ Ленин һургаа һэн. (том 29, нюур 93). СССР доторхи ажалай бүтээсын мүнөөнэй хэмжээ арадай ажахын ургаһан эрилтэнүүдые ханганагүй, манай арадай ажахын техническэ зэбсэгжэлгэтэй зохилдоногүй. Мүнөө зарим рекорднууд бидэниие хангахагүй байна. Зорилго юуб гэхэдэ, манай хүгжэлтын тон ехэ хүсэн болоһон социалистическэ мүрысөөндэ түшэглэн, тон баян техникые гүйсэд ашаглан, ажалые зүбөөр эмхидхэн, табадахи табанжэлэй түсэбые ба КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй түүхэтэ шиидхэбэринүүдые болзорһоонь урид дүүргэхэ, предприяти бүхэндэ, цех бүхэндэ, совхоз ба колхоз бүхэндэ ажалай бүтээсые хэлбэришэгүйгөөр, нилээд ехээр дээшэлүүлхэ хэрэгтэй.

Октябрьска революциин илаһанай эсэстэ арад болбол бүхы дэлхэйн түүхэ дотор анха түрүүлэн өөрынгөө хуби заяанай эзэниинь болоо. Ленинизм түүхые бодотоор байгуулагша үргэн ниитэ арад зон шиидхэхы үүргэтэй гэжэ мэдэрэн, тэрэниие баримталдаг юм. «Арадта этигэгшэд, арадай бодото творчествын эршэ хүсые батаар баримталагшад лэ имагта илаха ба засагые бариха байна» гэжэ Ленин һургаа һэн (том 26, нюур 259). Коммунистнуудай парти арадтай тон нягта барисаатай юм. Арадай засагай ёһотой байгуулалта — социалистическэ байгуулалта хадаа парти, правительство ба арадай эбдэршэгүй нэгэдэлэй эшэ үндэһэниинь болоно.

Коммунистическэ байгуулалтын ехэ ба орёо зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхын тулада гүрэнэй аппарадые таһалгаряагүй наринжуулан һайжаруулхые парти эринэ. «Советскэ аппарадые хороожо, бүри нарин һайнаар эмхидхэжэ, унжагай нобшо, албан хойрог ябадалнуудые усадхажа, ашаггүй гаргашануудые бага болгожо, тэрээнэйнгээ үндэһөөр тус аппарадые ходоодоо хорообжо ба гаргаша багатай болгожо байха» гээшэ советскэ засагай тон шухала зорилго гэжэ Ленин тоолоһон байна (том 33, нюур 406).

Советскэ аппарадай ажал-ябуулгын ленинскэ принципүүдые баримталан, Коммунистическэ парти болбол материальна зүйлнүүдые үйлэдбэрилгэдэхи, тайлбарилхада, ажабайдалда хэрэгтэй бүхы зүйлнүүдые байгуулгада зорюулагдажа байгаа ажалай хубиие ходоодоо дээшэлүүлхэ хараа бодол бэелүүлнэ. Тэрэ хадаа гүрэнэй аппарадые эрид хорооно, гаргаша багатай болгоно, тоосонуудые ба резолюцинуудые зохёолгодо бэшэ, харин эмхидхэлэй бодото ажал-ябуулгада тэрээнэй хүдэлмэриие онсолон зорюулна, гүрэнэй аппарадай бүхы звенонууд Коммунистическэ партиин политикые—дэлхэй дээрэхи эгээ прогрессивнэ ба зориг бадаруулагша политикые бодотоор бэелүүлхэ ёһотой гэжэ эринэ. Парти болбол ниитын баялигта хайша хэрэгээр хандадаг ябадалтай, жэжэ-буржуазна забхайралгатай, хомхой хобдог, абаха эдихые оролдодог ябадалтай ба буржуазна моралиин бусад үзэгдэлнүүдтэй эрид тэмсэл ябуулна. Наука ба культурые хүгжөөлгэ тушаа парти эсэшэгүй анхарал оролдолго гаргана.

Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин ашаар бии болоһон советскэ байгуулалта ажабайдалай түгэс ехэ хүсэтэй байһанаа улам ехээр элирүүлнэ. Советскэ газар дайдын бүхы заха хизаарнуудта арадай творчествын булагууд орьёлжо байна. Экономикын, культурын, гүрэнэй байгуулалтын талаар советскэ арадай зохёон байгуулхы ажал-ябуулга бүхэдэлхэйн-түүхэтэ удхашанартай, юуб гэхэдэ, Советскэ Союз хүн түрэлтэнэй сүлөөрэлгын агууехэ идейнүүдые дэлгэрүүлэгшэ, шэнэ, коммунистическэ саг үеын түгые мандуулагша мүн. **(Альга ташалга болоно).**

II.

Нүхэдүүд! Ленин хадаа мүнөөнэй капитализмын хуули ёһые гүнзэгыгөөр шэнжэлжэ, империализм гээшэ мүлжэгшэ ба хосорон үмхиржэ байһан капитализм, социалистическэ революциин урда тээхи үе мүн гэжэ тодоруулһан байгаа. Капитализмын улам гүнзэгыржэ байһан ниитэ кризис, тэрэнэй бүхы һалбаринуудта — экономикодо, мүн политикада дэлгэрээд байна. Энэ кризисэй шухала шэнжэ тэмдэгынь юуб гэхэдэ, дэлхэй хадаа социалистическэ ба капиталистическэ — хоёр системэ боложо хубаараа; дэлхэйн капиталистическэ системэ улам саашаа һуларна, тэрээнһээ шэнэ шэнэ оронууд һалажа гарана; дэлхэйн социалистическэ системэ шууд урган дэбжэнэ. тэрэнэй хүсэ шадал таһалгаряагүйгөөр ехэ болоно.

Хэдэн арбан жэл соо түүхэтэ хүгжэлтын саашадаа болохо замые элирхэйлхэ зуураа, Ленин ингэжэ заагаа һэн: «Капитализмые ба тэрэнэй мүр сараае усадхалга, коммунистическэ ёһо гуримай үндэһэ һуури байгуулга бүхы дэлхэйн түүхэдэ мүнөө эхилээд байһан шэнэ үеын удхань болоно» (Том 31, нюур 365). Ленинскэ уридшалан мэдэлгын үнэн зүб байһыень дүй дүршэл бүримүһэн тодоруулаа. Ленинэй суртаал түрүү хүн түрэлтэнэй һанал бодолые хүсэдөөр эзэлээд байна. Эдэ суртаалнуудынь дэлхэйн түүхын бүхы ябасада хүсэтэ нүлөө үзүүлнэ.

Ажалай ба капиталай хоорондохи, империалистическэ гүрэнүүдэй хоорондохи, колонито гүрэнүүдэй ба колонинуудай хоорондохи зүрилдөөнүүдэй гүнзэгырэлгэ империалистическэ системын үндэһэ һуурииe һуларуулна. Мүнөөнэй, хамагай түрүүндэ американска капитализмын мүлжэгшэ шэнжэ тэмдэгынь улам бүри элеэр харагдадаг боложо байна. Предприятинуудай ходоодоо дутуугаар хүдэлмэрилгэ, хүнүүдэй ходоодоо олоороо хүдэлмэригүйдэлгэ, үйлэдбэриин арга боломжонуудай ба хүн зоной юумэ худалдан абаха шадабариин доошололгын хоорондохи тааралдахагүй ябадалай ехэ бололго, экономикые ехээр милитаризацилга, буржуазин ашаг олзын тон ехээр ургалга ба тэдэнэй мүнгэ баялигаа дэмыдэ хаян мунайдаха ябадал, хүдэлмэришэн ангиин үзэгдөөгүй ехэ үгырэлгэ ба фермэрнүүдэй доройтон үгырэлгэ—эдэ бүгэдэ хадаа хохидол ехээр ушаруулдаг экономическа кризистэ заатагүй хүргэдэг байна. Мүнгэ түрсэлэгшэ-гүрэн болоод бусад оронуудай арадуудые мүлжэхэ ба ходоодо тонон дээрмэдэжэ байха политикые ябуулдаг Америкын Холбоото Штадууд хадаа капиталистическэ экономикые ниитэ дээрэнь эмхи гуримгүй болгодог ябадалай гол уг үндэһэнүүдэйнь нэгэн мүнөө болоод байна. Капиталистическэ дэлхэйн гол орон капитализмын экономическа доһололгын гол центр болоод байна.

Дотоодын дабагдашагүй хүсэнүүдэй нүлөөнһөө уламжалан дэлхэйн капиталистическэ системэ доройтон һалажа байна. Европын бүхы хүн зоной хахад шахуугай ажабайдаг Европын олон оронууд капитализмһаа бүрин хахасажа, эб найрамдалай, демократиин ба социализмын лагерьта батаар ороо. Жэшээлхэдэ, Франци, Итали гэхэ зэргын оронуудта коммунистическэ партинууд олон миллион тоото ажалшадые дахуулан хүтэлжэ ябадаг, энэ хадаа эдэ оронуудай дотоодын байдалда нүлөөлхэһөө гадна, Европодохи бүхы байдалда нүлөөлхэ нүхэсэл мүн болоно. Баруун Германиие дэлхэйн гурбадахи дайнай гуламта болгохо гэһэн хорото политикада эсэргүүсэн, нэгэдэмэл, бэеэ даанхай, демократическа ба эб найрамдалда дуратай Германиие байгуулхын түлөө Германска арадай тэмсэл бүри шангадана. Тиимэ болохолоороо хуушанай империалистическэ Европа улам шангадажа байһан гүнзэгы кризистэ ороо.

Дэлхэйе эзэмдэхые хүсэдэг далайн саанахи этэгээдүүд эрхэ сүлөөдэ дурладаг заншалтай, культурын сэгнэшэгүй баялигуудтай Европые американска империин мэдэлдэ оруулхые оролдоно. Эдэ һанаашалганиуудынь бүримүһэн буруу һүрэхэл. Шэнэ социалистическэ сүлөөтэ Европа бии болоод, ургажа ба бэхижэжэ байна. Шэнэ Европа хадаа арадуудай хэдэн мянган жэлэй туршада соо байгуулһан бүхы материальна ба духовно баялигуудые түүхэтэ ёһоор уг залгаламжалагша мүн болоно. Шэнэ Европа хадаа экономико ба культурые һалбаран бадаруулха, хүнэй нэрэ түрые дээшэнь үргэхэ барагдашагүй ехэ арга боломжотой.

Капитализмын кризис гансахан Европоор хизаарланагүй. Империализмын колониальна системын улам гүнзэгыгөөр доройтон һуларжа байһан ушар капитализмын ниитэ кризисэй нэгэн хубинь мүн болоно. Ленин хадаа национально-колониальна асуудалай агууехэ теоретик мүн. Ленинэй нэрэ, Ленинэй һургаал хадаа империализмда ба үндэһэ яһанай дарлалтада эсэргүүсэн, эрхэ сүлөөгэй ба национальна бэеэ даанхай байдалай түлөө Азиин, Африкын, бүхы Зүүн оронуудай арадуудай хэжэ байһан тэмсэлэй һүлдэ ба тугынь мүн болоно. Ленин хадаа түүхын хүгжэлтын ехэ түргэнөөр боложо байһые Хитад, Инди гэхэ зэргын оронуудта хүдэлөөн боложо байһан ябадалтай, эгээн ехэ хүсэ шадалтай империалистическэ гүрэнүүдэй зогсоожо шадахаар бэшэ хүдэлөөндэ хэдэн олон зуун миллион шэнэ хүнүүдэй хабаадажа байһантай Зүүн оронуудай «бүхы дэлхэйн капитализмын үргэлжэдөө кризистэ орохо ябадалда хүргэжэ тиимэ хүгжэлтын замда ороһон» ябадалтай холбодог байгаа. (Том 33, нюур 457). Ингэжэ уридшалан мэдэжэ хэлэһыень ажабайдал бүриноор гэршэлэн харуулаа.

Социализмын бүхэдэлхэйн түүхэтэ илалта бологшо Октябрьска социалистическэ революциин һүүлээр, хариин империализмын ба дотоодын феодальна хархис гуримай нэгэдэмэл хүсые 600 миллион тоото хитад арадай илаһан ябадал империализмда хүндэ хүшэр сохилто болоо. Энэ илалта Азиин ба Номгон океанай бассейндэхи байдалые, уласхоорондын бүхы оршон байдалые үндэһөөрнь хубилгаа. Колониальна мүлжэлгын хэгдэдэг газар гурбанай нэгэ хуби шахуугаар бага болоһон байна. Ороноо индустриализацилхын түлөө, социализмын үндэһэ һуури байгуулхын түлөө амжалтатайгаар тэмсэжэ байһан эрхэ сүлөөтэ ба агууехэ хитад арадай зохёон байгуулхы ажал-ябуулга бүхы түрүү хүн түрэлтэниие ехээр баясуулна, Зүүн зүгэй колониальна оронуудай хэдэн зуун миллион хүнүүдэй оюун бодолые ба сээжэ зүрхые баясуулан зоригжуулна. **(Альга ташалга болоно).**

Инди, Индонези, Бирма хуушанай колониальна ёһо гуримые зайсуулан үгы болгоод байна. Гэбэшье, Азиин ба Африкын 1 миллиард 600 миллион хүн зониие түлөөлһэн эдэ хоёр түбинүүдэй оронуудай конференци юу харуулнаб гэхэдэ, Зүүн зүгэй орон бүхэн экономикынгоо ба олониитын хүдэлөөнэй формонуудай талаар онсо өөрэ илгаатай байна. Зүгөөр, империализмын колониальна политикын муу хойшолонгуудһаа хүсэдөөр сүлөөрхые эрмэлзэлгэ, эб найрамдалые, эрхэ сүлөөе ба бэеэ даанхай байдалые хүсэн эрмэлзэлгэ тэдэниие бултыень нэгэдүүлнэ. Империализм илагдашагүй ехэ хүсэтэй юм гэһэн үгэнүүдэй худал хуурмаг байһаниинь колониальна оронуудта элитэ болоо. Эрхэ сүлөөгэй ба бэеэ даанхай байдалай түлөө Азиин арадуудай хэжэ байһан шэн зоригто тэмсэлые дарахын тулада уласхоорондын жандарм болоһон дэлхэйн империалистическэ хүсэнүүдэй, хамагай түрүүндэ Америкын Холбоото Штадуудай гаргадаг хархис һэдэлгэнүүд буруу һүрэжэл байдаг болоо.

Буржуазна ахирхан үзэл бодолтой империалистическэ лагериин номногшод хадаа дэлхэй дээрэ боложо байһан гүнзэгы ехэ хубилалтанууд хаа хаанагүй засагые гартаа абаха гэжэ эрмэлзэжэ байһан коммунистнуудай «һүйдхэлгын хүсэнүүдэй» ябуулгаһаа гү, али газаа талаһаа хамааралсалгын хэгдэһэнһээ тохёолдоо гэһэн хэбэртэйгээр тайлбарилхые оролдодог байна.

«Хэн нэгэнэй засагые гартаа абахые хүсэһэн дээрэһээ капитализмын эзэрхэлгэ һуларан доройтоно бэшэ. Хэрбээ капиталистическэ оронуудай бүхы экономикын хүгжэлтын энээндэ хүргөөгүй һаань, засагые «гартаа абалгаһаа» ямаршье үрэ гарахагүй, капитализмын эзэрхэлгые болюулха аргагүй байха һэн... Хэрбээ капитализмые түүхын хүгжэлтын доройтуулан һуларуулаагүй һаа, тэрэниие ямаршье хүсэн бутарган хосороожо шадахагүй һэн» гэжэ Ленин заагаа һэн. (Том 24, нюур 381—382).

Имагтал, капитализмые түүхын хүгжэлтын доройтуулан һуларуулһан дээрэһээ капитализм һүүлшынгээ шатада гараад байна, социализмаар капитализмын һэлгэгдэхэ байһан хуулита ёһые зогсоожо шадаха тиимэ хүсэн дэлхэй дээрэ үгы. Энэ хүгжэлтэ дабагдашагүй, юуб гэхэдэ, социализмгүйгөөр хүн түрэлтэниие дайнай аюулһаа, үлэсхэлэн ябадалһаа, үшөө хэдэ хэдэн миллион хүнүүдэй хосорон үхэлгэһөө абарха аргагүй гэжэ Ленин бэшээ һэн.

Обществын хуулита ёһоной хүгжэлтын эсэстэ уласхоорондын оршондо дэлхэйн хоёр общественнэ системэ — дэлхэйн социализмын системэ ба дэлхэйн капиталистическэ системэ бии болоод байна. Эб найрамдалай, демократиин ба социализмын агууехэ лагерь 900 миллион хүниие, тайлбарилан хэлэбэл, дэлхэйн бүмбэрсэгэй хүн зоной гурбанай нэгэ хубиһаа олонхиие нэгэдүүлнэ. Гүрэниие арадай хүтэлбэрилжэ байдаг газарта, бүхы хүсэнүүд ба зөөриин арадай аша туһада зорюулагдадаг газарта хүнэй хүсэ шадалай ба зохёон байгуулалгын барагдашагүй эшэ үндэһэнүүд элирэн гарадаг, зоримгой хүсэл эрмэлзэлгэнүүд ба зоригтой түсэбүүд бэелүүлэгдэдэг, тэндэ ажахые, культурые ба арадай ажана байдалые таһалгаряагүйгөөр һайжаруулан дэбжээлгэ хүгжэлтын хуулита ёһон болодог гэжэ советскэ ороной, Европын ба Азиин арадай демократиин оронуудай дүй дүршэл элеэр харуулна.

Социальна элдэб системэнүүд гадаадын политикын талаар ондо ондоо хараа шэглэл баримталдаг байна.

Советскэ Союз, Хитадай Арадай Республика, арадай демократиин бүхы оронууд гадаадынгаа политикын талаар ленинскэ агууехэ принципүүдые бэелүүлхэ зуураа, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалые батаар ба шууд сэхээр хамгаалдаг байна. Социально-экономическа ондо ондоо системэнүүд хоорондоо эбтэйгээр ажабайжа болохо ба эбтэйгээр ажабайха шухала гэжэ ленинизм һургадаг байна. Олониитын ба политическэ ямар нэгэн байгуулалтые орон бүхэндэ тогтоолго — тус ороной арадай дотоодынь хэрэг болоно. Советскэ Союз хадаа бусад гүрэнүүдэй хэрэгүүдтэ хамааралсадаггүй, тэрэ хадаа өөрынгөө гадаадын политикые шууд сэхээр бэелүүлдэг байна. Коммунистическэ общество байгуулха агууехэ түсэбүүдые олон жэлнүүдэй ба олон арбаад жэлнүүдэй туршада хэрэг дээрэ бэелүүлгэ хадаа бүхы дэлхэй дээрэ бата бэхи ба удаан сагай эб найрамдал хангахые эринэ. Эб найрамдалай түлөө тэмсэл хадаа социалистическэ гүрэнэй уласхоорондын политикын гол үндэһэн мүн болоно. Советскэ Союз хадаа эб найрамдалай гол шухала хэрэм, мүн арадуудай хоорондоо хани барисаатай байха, ехэ ба бага арадуудай эрхэ сүлөөтэй ба бэеэ даанхай байха ябадалые соносхогшо мүн. Социализм хадаа экономическа мүрысөө хэхэдээ капитализмһаа булюу һайн байһанаа харуулха ёһотой, харуулхашье байна гэжэ агууехэ Ленин һургадаг һэн. Капитализмһаа тон ехээр булюу һайн байһанаа дүй дүршэл дээрэ харуулһан социализм амгалан ёһоной экономическа мүрысөө хэхэдээ капитализмые бүримүһэн илаха гэжэ советскэ хүнүүд этигэдэг байна. Советскэ гүрэн хадаа тогтоһон сагайнгаа түрүүшын үдэрһөө эхилэн иимэ мүрысөө хэхые хуушанай буржуазна дэлхэйдэ дурадхаһан юм. Советскэ гүрэн хадаа энэ талаар ленинскэ принципүүдые саашадаашье бэелүүлхэ байна.

Бэе бэедээ ашагтай байхаар худалдаа наймаанай холбоо барисаа үргэнөөр хүгжөөхэ ябадалые экономическа мүрысөөнэй хараалдаг байһаниинь сохомтой. Худалдаа наймаанай харилсаануудые культурна холбоо барисаагаар үрэ ехэтэйгээр хүсэлдүүлжэ болохо байна. Социализмын ба капитализмын эбтэйгээр ажабайха бодото үндэһэ һууринь иимэ байна. Социальна илгаануудтань хамаархангүйгөөр бүхы гүрэнүүдые нэгэдүүлһэн аюулгүй байдалые хамтаараа сахиха нэгэ системэ энэ үндэһөөр байгуулагдаад, амжалтатайгаар ябуулга хэжэ шадаха байна. Энэ хадаа бата бэхи, тогтууритай эб найрамдалай найдабари боложо үгэхэ һэн.

Советскэ Союзай гадаадын политикын эб найрамдалда дуратай хараа шэглэлдэ Америкын Холбоото Штадуудай ба тэрэнэй туһалагшанарай эзэрхэг түримхэй политика эсэргүүгээр табигдана. Империалистнуудай гадаадын бүхы политикаһаа юун харагданаб гэхэдэ, тэдэнэр шэнэ дайнда бэлэдхэнэ. «Хүсэ баримталха» политика гэдэг хадаа дэлхэй дээрэ шэнээр шуһа адхаруулха гэһэн элитэ һанаашалга болоно. «Хүсэ баримталха» политика шэнэ юумэ бэшэ, харин гитлеровецүүдһээ абтаһан байна. «Гадаадын политикада... имагтал логикын хүсэн хэрэглэгдэдэг юм». «Имагтал айлгаха ябадал хэрэглэн дэлхэйе ударидажа болохо байна»—гэһэн шал тэнэг үгэнүүдые уласхоорондын харилсаануудай талаар Гитлер ба тэрэнэй туһамаршадай соносхоһониинь мэдээжэ.

«Хүсэ баримталха политикада» немецкэ фашистнуудай найдадаг байһаниинь ямар удхатай байгааб гэхэдэ, дэлхэйн хоёрдохи дайе һүжэрөөхэ гэжэ тэдэнэй шиидэһэн ябадал байгаа. «Хүсэ баримталха политикада» США-гэй хархис этэгээдүүдэй на... дажа байһан ябадал ямар удхата... гэхэдэ, дэлхэйн гурбадахи дайн... тэдэнэр элитээр бэлэдхэнэ.

США-гэй хархис этэгээдүүдэй ба... гуулһан сэрэгэй-политическэ бүл... лэлнүүдэй системэ эзэрхэг түрим... хэй стратегидэ алба хэдэг ба... на. Хойто-атлантическа блок хада... энэ системын центрынь боло... США-гэй ба Баруун Германиин хо... рондо баталагдаһан сэрэгэй союз... «Шуманай түсэбэй» экономическ... системын сэрэгэй-промышленна к... сэндэ, тайлбарилан хэлэбэл, франц... бельгийско-итальянска ресурс... даар томодхогдоһон ба шангадхаг... һан Рурска бассейнэдэ үндэһэн... байһан союз хадаа тус блок дот... гол үүргэ дүүргэхэ байна. Герм... ска милитаристска машиные һэргэ... хэһээ гадна, германска милитар... амын үһөөгөө абалгын түсэбүүд... бэелүүлгэдэнь таарамжатай услов... байгуулха ябадал хараалһан парт... ска хэлсээнүүд гэдэгэй бодото у... хань эгээл иимэ байна.

«Зүүн-Урда Азиие хамтаараа хи... гаалга» (СЕАТО) гэжэ нэрлэгдэ... сэрэгэй эзэрхэг түримхэй бүлэг... Арабска Востогто США-гэй ба А... глиин бэелүүлхэ гэһэн империал... стическэ түсэбүүдэй зэбсэг бологш... пакистано-турецкэ ба турецко-ир... ска блогууд Хойто-атлантическа бл... гой һалаануудынь болоно. США... байгуулһан олон тоото сэрэгэй пл... дармнууд ба базанууд Совет... Союзда, Хитадай Арадай Республ... када, европейскэ арадай демокр... тиин оронуудта заналта хэхэдэ т... рамжатай газарнуудта түхеэрэг... һэн байна. «Хүсэ баримталха» ... хэг түримхэй политикын ёһ... яаралтайгаар зэбсэглэлгэ хэгд... сэрэгэй хиирэлгэ һүжэрөөгдж... атомна дай һүжэрөөхэ заналтану... хэгдэнэ. Энэ политика хадаа ул... хоорондын оршон байдалые хүр... дуулна, эб найрамдалай таһал... ябадалда хүргэхэ байна.

Эдэ бүхы хиирэлгэ ба ... дайнда бэлэдхэхэ тэнэг түсэбүүд ... шаа, дэлхэйе эзэмдэхэ гэһэн США-... гэй түсэбүүд тушаа ондоо юу хэлх... болохо гээшэб? Советскэ Союз ... дэшье заналта хэнэгүй. Тэрэ хад... өөрынгөө эб найрамдалай политик... шууд сэхээр бэелүүлнэ. Совет... Союз хадаа бүхы буу зэбсэг ... тойгоор хороохо тухай, уласхоор... дын үрэ ехэтэй хиналта тогтоо... тойгоор атомна зэбсэг заатагүй ... рихо тухай, атомна энергиие имагт... амгалан ажалда хэрэглэхэ тухай ... радхалнуудые дэмжэдэг байна. ... най эб найрамдалда дуратай полит... кые, хэзээдэ мүнхэ Ленинэй ... хэлэбэл, газар дэлхэйн хүн зоной ... лээд ехэ олонхинь һайшаадаг бай...

Өөрынгөө хүсэндэ бидэнэр най... набди! Эб найрамдалай дайсадай ... рото ябуулгануудай шангадалг... харюу болгон, өөһэдынгөө Зэбсэ... Хүсэнүүдые саашадань бүхэж... хын ба өөрынгөө экономическа ... шадалай таһалгаряагүй ургал... хангахын тулада советскэ арад... мократическа лагериин бүхы ... нүүд шухала хэмжээнүүдые аб... байна. **(Удаан альга ташалга бо...но).** Империалистнууд хадаа эб н... рамдалай ба демократиин лагер... арадуудые айлгажа, тэдэниие гэ... хээжэ шадахагүй. Арадай дура... сэлдэ зүрин, империалистическэ л... гериин хиитэй зонхилогшодой д... хэйн шэнэ дай һүжэрөөхэ һэд... гаргаа һаань, Советскэ гүрэ... тэрэнэй үнэн союзнигуудай зүг... капиталистическэ ба колониал... дэлхэйдэ ажаһуудагшье мүр... демократиин ба эб найрамда... үзэл бодолые дэмжэдэг бүхы т... хүнүүдэй зүгһөө ажалшадые шу... хай ехээр мүлжэлгэдэ, хэдэн ... миллион хүнүүдые дарлалгада, ... зоной ядарал ба шуһа адхарал... түшэглэжэ байдаг империализ... үмхирһэн бүхы байшангые үй ... сохижо шадахаар тиимэ ехэ хүс... тиимэ ехэ хэмжээтэй сохилто ... хэ байна. **(Нэрьемэ альга таш... болоно).**

Нүхэдүүд! «Коммунизмда «зү... тала баримталһан» үхибүүн ёһо... үбшэн» гэһэн гениальна зох... соогоо Ленин ингэжэ бэшээ һэн: Б... жуази галзууран аашалаад, ухаа... дээ алдатараа хоролхоод, хэтэ... лээд, тэнэг ябадал гаргаад бай... Буржуази тиихэдээ, түүхын ... һөөр хосорхо ёһотой болоһон ... ангинуудтал адляар аашална ... Ягаашье хадаа ерээдүйдэ ком... низм илаха. **(Удаан альга таша... болоно.)** Коммунизм хадаа нии... ажабайдалай хамаг бүхы талаһ... «урган гарана», эхин үзэгдэлнү... хаа хаанагүй бии болонхой... А... байдал өөрынхеэл бүтээхэ ба... (Том 31, нюур 81).

Ажабайдал өөрынхеэл бүт... байха! Общественнэ хүгжэлтын ... дэб шэглэлнүүдэй орёо ба зүрилд... тэй байбашье, түүхын сэхэ зам то... роод байна. Энэ зам хадаа М... Энгельс, Ленин, Сталинай за... коммунизмда орохо зам мүн бол... **(Удаан альга ташалга болоно).**

Нүхэдүүд! Шэнэ байдал байгу...

(*Түгэсхэлынь 3-дахи нюурта*)

Нүхэр Д. Т. ШЕПИЛОВЭЙ хэһэн элидхэлэй түгэсхэл

...лаар, мүн уласхоорондын оршондо ...йлаһан бүхы илалтануудайнгаа түсэ бидэнэр коммунистнуудай агуу... партида уялгатайбди. Манай ...рти хүдэлмэришэн ангиин дунда ...а урган гараа. Парти хадаа совет... нийтын байгуулалтын эбдэршэ... хүсэн бологшо хүдэлмэришэн ан... ба таряашадай холбоо барисаае ...талан хатуужуулһан бай... Парти хадаа арадта хододоо эти... дээрэһээ хүсэтэй юм. Парти ха... Ленинэй һургаалла хододоо хи... ...рлашагүй үнэн сэхэ байдаг. Тэрэ ...даа ленинскэ замаар советскэ ара... батаар хүтэлдэг байһан ба хү... ...шье.

Ленин ба парти халаа коммуниз... агууехэ зохёон байгуулхы хү... ...үүдэй бодото бэелэл мүн бо... Хүн түрэлтэнэй генидэ, өөрын... гөө түрэл Ильичдэ манай арад хэтэ мүнхэдөө хизаарлашагүйгөөр дурлана. Өөрынгөө коммунистнуудай сэсэн мэргэн партида манай арад хэтэ мүнхэдөө хизаарлашагүйгөөр дурлана. **(Удаан альга ташалга болоно).**

Парти хадаа социалистическэ общество байгуулха ленинскэ сэсэн мэргэн түсэбые бодото хэрэг дээрэ бэелүүлээ. Ленинскэ һургаалда үнэн сэхэ байдаг, өөрынгөө шалгагдамал Центральна Комитедээр толгойлогдодог манай парти хадаа коммунистическэ общество байгуулха асари ехэ зорилгонуудые мүнөө амжалтатайгаар шиидхэжэ байна. Парти хадаа эдэ зорилгонуудые илалта түгэлдэрөөр шиидхэнэ, зохёон байгуулалгын түүхэтэ үндэртэ партяар үргэгдэһэн арадай зохёон байгуулхы хүсэнүүд хизаарлашагүй юм. Юуб гэхэдэ, энэ уг зорилго тээшэ дабшаха зам Ленинэй бүгэдые илагша үзэл сурталай гэрэлээр толотуулагдана. **(Нэрьемэ удаан альга ташалга болоно).**

Манай агуухэ арад—зохёон байгуулагша мандаха болтогой! **(Альга ташалга болоно).**

Манай коммунистнуудай алдарта парти мандаха болтогой! **(Альга ташалга болоно).**

Ленинизм мандаха болтогой! **(Лениндэ, Коммунистическэ партида ехээр дурладаг байһанаа мэдүүлһэн нэрьемэ удаан замхашагүй альга ташалга болоно. Бултадаа хүл дээрээ зогсоно. Баярай заседанида хабаадагшад партийна гимн «Интернационал» дуулана).**

ЛЕНИНЭЙ ТУГ ДОРО

Владимир Ильич Ленинэй түрэһөөр 85 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай заседани СССР-эй Ехэ театр соо болобо

Коммунистическэ партиин үндэһэ ...ури табиһан ба Советскэ Социа...стическэ гүрэние байгуулһан сэ... мэргэн хүнэй, СССР-эй, бүхы ...хэйн пролетариадай, бүхы түрүү ... түрэлтэнэй вождь ба багша — ...ладимир Ильич Ленинэй түрэһөөр ... жэлэй ойе Москвагай ажалшад, ...най Советскэ ороной бүхы ара...уд, бүмбэрсэг дэлхэйн юрын хү...д баяр ёһололоор тэмдэглэбэ.

Апрелиин 22-то бүхы советскэ ...тральна ба гүрэнэй нютагай эм... зургаануудай, нийтын органи...нуудай, түмэр замай станци...удай, уһанай пристаньнуудэй, ...залнуудай байшангуудта, СССР-... сэрэгэй болон худалдаа наймаа... флодой суднануудта, байрын ...рнүүдтэ Советскэ Социалистиче... Республикын Союзай Гүрэнэй ...туд мандуулагдаһан байна.

Ленин гэһэн арюун һайхан үгэ эдэ ...рнүүдтэ олон арадуудай хэлэ...д дээрэ хаа хаанагүй угаа ехэ ...лан дурлалаар соностоно.

Ленин гэһэн үгэ хадаа револю...онно байлдаан соогуур бии боло... байһан шэнэ, социалистическэ ...ществын һүлдэ мэтээр дэл...н бүмбэрсэгэй бүхы нютагуудта ...остоно.

...Манай Эхэ ороной столица — ...скавагай байшангууд дээрэ ман...лаатай улаан тугууд апре...н һэбшээ һалхинда намилзана. ...Р Союзай Ехэ театр һайндэрэй...р шэмэглээтэй. Союзна респуб...кануудай тугуудаар, мүн олон ...то ургамал сэсэгүүдээр бүрхөөг...эн, Владимир Ильич Ленинэй ...ульптурна угаа ехэ портрет гүрэ...тугай наада талада сценын гүн дунда табяатай байна. «1870—1955 он» гэһэн тоо портредэй хоёр талаар бэшээтэй.

Бүгэдые илагша ленинизмын туг мандаха болтогой! — гэһэн дайшалхы лозунг электрын галаар яларна.

Ленинэй байгуулһан түрэл Коммунистическэ партида бүгэдэарадай халуун дурлалые мэдүүлһэн иимэ үгэнүүд улаан хилэн дээрэ сценын дээдэ талада бэшээтэй:

Коммунизм байгуулхын түлөө тэмсэлдэ советскэ арадые зоригжуулагша ба хүтэлбэрилэгшэ агуухэ хүсэн бологшо — Советскэ Союзай Коммунистическэ парти мандаха болтогой!

Хүдэлмэришэн ангиин, колхозно таряашадай ба интеллигенциин түлөөлэгшэд, КПСС-эй Центральна Комитедэй, Советскэ правительствын гэшүүд, партийна ба советскэ хүдэлмэрилэгшэд, Советскэ Армиин ба Флодой офицернүүд болон генералнууд театрын зал соо апрелиин 22-то суглараа. Зал дотор һуугшадай дунда — урдань революцида хабаадалсаһан, Ильичые хараһан ба үгэ хэлэхыень дууլаһан буурал толгойтой хүнүүд; тэдэнтэй хамта—коммунизм байгуулха шэнэ үеын хүнүүд бии.

Үдэшын долоон час. Нүхэд Н. А. Булганин, К. Е. Ворошилов, Л. М. Каганович, Г. М. Маленков А. И. Микоян, В. М. Молотов, М. Г. Первухин, М. З. Сабуров, П. Н. Поспелов, М. А. Суслов, мүн Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Ю. Циранкевич түрүүтэй Польско Арадай Республикын правительственна делегациин гэшүүд, СССР-эй ба РСФСР-эй Верховно Соведүүдэй депутадууд, Министрнүүд, столицын ба Московско областиин партийна, советскэ болон нийтын организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд, промышленна предприятинуудай новаторнууд, Советскэ Армиин ба Флодой түлөөлэгшэд нэрьемэ альга ташалгаар угтагдан президиумдэ ерэжэ һууба.

Агуухэ вождь, Коммунистическэ партиин ба Советскэ гүрэнэй үндэһэ табигша Владимир Ильич Ленинэй түрэһөөр 85 жэлэй ойдо зорюулагдаһан Москва городой партийна, советскэ ба нийтын организацинуудай баярай заседание КПСС-эй Центральна Комитедэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй даалгабаряар нүхэр К. Е. Ворошилов нээбэ.

Оркестр Советскэ Союзай Гүрэнэй гимн наадаба.

«Ленинэй үзэл сурталь коммунизмын замые гэрэлтүүлэн заана» гэһэн элидхэл хэхын тулада КПСС-эй ЦК-гэй гэшүүн, «Правда» газетын главна редактор Д. Т. Шепиловтэ үгэ үгтэбэ.

Уужам зал дотор алдарта Коммунистическэ партиин хүндэлэлдэ, тэрэнэй Центральна Комитедэй хүндэлэлдэ нэрьемэ оваци сууряатана. Бүгэдэ хүл дээрээ бодоно. Партийна гимн «Интернационал» хүсэтэ һүр жабхалантайгаар соностоно. Тэрэниие баярай заседанида хабаадагшад дууլалдаа.

Баярай заседаниин һүүлээр ороной эрхим артистнуудай хабаадалгатайгаар ехэ концерт болоо.

(ТАСС).

БМАССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

Нүхэр А. И. Куприяновае БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай

Нүхэр А. И. Куприяновагай дала... гүйсэһэнтэй дашарамдуулан ...тын-политическэ хүдэлмэридэ тэрэнэй эдэбхитэйгээр хабаадаһаниие тэмдэглэжэ, нүхэр **Куприянова Александра Ильиничнае** Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Д. ЦЫРЕМПИЛОН.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретариин түлөө БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүн М. ЗАВГОРОДНЯЯ.

Улан-Удэ город, Соведүүдэй байшан.
1955 оной апрелиин 21.

Эртын борнойлго дүүргэбэ

ХОРИНСК. (Телефоноор абтаба). Газарай хүрьһэндэ шииг нойто барихын тула аймагай олонхи колхозууд эртын борнойлго хэжэ, һаяхан дүүргэбэ. Хамта дээрээ 8 мянга гаран гектарта эртын борнойлго хэгдээ. Хабарай тарилгын урда тээхи энэ тон шухала хүдэлмэридэ амжалта туйлаһан тракторна бригаданууд бии. Тэдэнэй тоодо Үдын МТС-эй О. Юндуновай хүтэлбэрилдэг бригада оролсоно. Тус бригадынхид Кировэй нэрэмжэтэ колхозой 1007 гектар таряалангай талмайе эрхим шанартайгаар богонихон болзор соо борнойлжо дүүргэбэ. Энэ бригадын тракторист Д.-Ц. Цырендоржиев «ДТ-54» маркын тракторaар борнойлго хэхэ зуураа ажалай эрхим үрэ дүн туйлаа. Мүнөө нүхэр О. Юндуновай тракторна бригада тарилгын урда тээхи газар элдүүрилгэ хэжэ байна. Тиигэжэ түрүүшын 60 гектар газар хахалаад байна.

Үдын МТС-эй П. Нохоевой хүтэлбэрилдэг бригада мүн лэ шииг нойто бариха худэлмэриие дүүргээ. Энэ бригада хамтадаа 1600 гектарта эртын борнойлго Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо хэжэ дүүргэбэ.

Мүнөө аймагай олонхи колхозууд тарилгын урда тээхи элдүүрилгэ хэжэ захалаа. Гэбэшье, Үдын МТС-эй харьяата колхозууд кукуруза тарилгада хангалтагүйгөөр бэлэдхэжэ байна. Тус МТС-эй харьяата колхозууд 1010 гектар талмайда кукуруза тариха болобошье, үрэһэ хүрэнгээ бэлэдхээдүй байһаар, мүн полинууд дээрээ наг шэбхэ зөөнэгүй.

Үдын МТС (директорынь нүхэр Далбаев, главна инженерынь Убеев) кукуруза тарилгада бэлэдхэл мууса эмхидхэнэ. Квадратно-гнездовой аргаар кукуруза тариха оройдоол хоёр сеялкэ таарулан зохёогоод, үшөө 3 сеялкэдэ хэрэгсэлнүүдые бэлэн болгоод, тэдэнэр һанаагаа амаршоо. Тэд оройдоо 5 сеялкээр 1010 гектар талмайда кукуруза тарижа хэзээ дүүргэхэ гээшэб. Мүн МТС-эй хүтэлбэрилэгшэд кукурузые таряанай юрын сеялкэнүүдээр үргэн ряд-тайгаар тарижархиха һанаатай байна. Гадна, МТС-эй главна агроном Мишинский ба колхозуудай агрономууд кукурузын тарилга, ургуулалга болон харууһалгатай механизаторнуудые, колхознигуудые танилсуулха, шудалуулха хүдэлмэри оройдоо эмхидхэнэгүй. Тиимэһээ олонхи механизаторнууд кукурузын агротехникэ мууса мэдэдэг байна.

Ц. Дандаров,
манай корреспондент.

Шэнэ газар дээрэ

Бичурын МТС-эй харьяата «Защита мира» колхоздо хүдэлмэрилдэг Афанасьевай, Савельевэй тракторна бригаданууд 600 гектар газарта эртын борнойлго хэжэ, газарай хүрьһэндэ шииг нойто бариха хүдэлмэри һаяхан дүүргээ. Тус бригаданууд 50 үлүү гектар газар хахалба.

Логовскиин нэрэмжэтэ колхоздо Окино-Ключевскойн МТС-эй нэгэдэхи, хоёрдохи тракторна бригаданууд 10 гектар шэнэ газар хахалаад байна. Элдүүрилэгдэһэн шэнэ газарта кукуруза, шэниисэ таригдаха юм. «Коммунизм» болон Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудта тарилгын урда тээхи хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдана.

М. Смолин.

Дархашуулай эрхим бригада

Сэлэнгын уһан замай Улан-Удын пристаниин коллективэй дунда Александр Иннокентьевич Григаражай хүтэлбэрилдэг модошо дархашуулай бригада эрхим хүдэлмэреэрээ бүгэдэндэ мэдээжэ юм. Мүнөө тус бригада Майн 1-нэй һайндэрые ажалай шэнэ амжалтаар угтахын тулада эршэ ехэтэйгээр хүдэлмэрилжэ байна.

— Мүльһэнэй урдажа, навигациин эхилтэр тоотойхон үдэрнүүд үлэбэ. Тиимэшье һаань, уһанзамшад түгэс бэлэнээр навигациие эхилхэ зорилготой. Тэрэ тоодо манай бригада пристаниингаа складууд болон бусад байрануудые заһабарилжа дүүргэнхэй, — гэжэ бригадир нүхэр Григараж хөөрэнэ.

Нүхэр Григараж өөрөө мэргэжэл һайнтай модошо дархан туладаа бригадынгаа хүдэлмэриие зүбөөр эрхилдэг, мүн дархашуулайнгаа шадабари мэргэжэлые дээшэлүүлхын түлөө ехээр оролдодог. Бригадынь гэшүүн бүхэн үдэр бүриингөө нормые үлүүлэн дүүргэнэ. Жэшээнь, модошо дархашуулай бригада март һарын, апрелиин түрүүшын хахадай даалгабариие олон хоногоор урид-шалан дүүргээ. Эдэ үдэрнүүдтэ бригадын гэшүүд уһанзамшадайнгаа байрын гэрнүүдые заһабарилжа байна. Заһабарилагдаһан гэрнүүдэйнь шанар һайн. Тэндэ ажаһуудаг хүдэлмэришэд һайнаар заһабарилһанайнь түлөө дархашуулда баясхалан хүргэнэ.

Д. Балданов.

Гээгдэлһээ гараһан артельдэ...

Кяхта городой Куйбышевай нэрэмжэтэ олзоборилгын артель үнгэрэгшэ жэлнүүдтэ олзоборилгын кооперациин системын эгээл гээгдэнги предприятинуудай нэгэн байһан юм. Нёдондо жэлдэ правлениин түрүүлэгшээр табигдаһан нүхэр Н. Силантьев артелиингээ ажахыда эрид хубилалта хэжэ шадаа. Артелиин валовой продукци үйлэдбэрилхэ һара бүриин түсэб үлүүлэн дүүргэгдэдэг болоо.

Мүнөө тус коллектив Майн һайндэрэй хүндэлэлдэ үргэнөөр дэлгэрһэн мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаад, апрель һарынгаа түсэбые уридшалан дүүргэхын түлөө шангаар тэмсэжэ байна. Ажалай түрүүшүүл нүхэд Дансарунова, Климова болон бусад халаан бүхэнэйнгөө нормые үлүүлэн дүүргэдэг дээрэһээ артелиингээ Хүндэлэлэй доскада бэшэгдэнхэй. Энэ коллектив хүн бүхэнэй нормоёо дүүргэхын түлөө, ажалай бүтээсые бури дээшэлүүлхын түлөө оролдоно.

С. Сверчек.

КАНДИДАДУУД БА ЭКСПОНАДУУД

БМАССР-эй хүдөө ажахын туйлалтануудые харуулха тематика тухай

«1955 ондо Хүдөө ажахын бүхэ...юзна выставкэ дээрэ республикын ...е ажахын туйлалтануудые ха...лха тематика тухай» Бурят-Мон...ой АССР-эй Министрнүүдэй Со...эй 1955 оной мартын 1-нэй тог...ой ёһоор 1955 ондо ВСХВ дээрэ ...льний Восток» павильон дотор ...ят-Монголой АССР-эй зал тү...хэдээ республикын хүдөө ажа... гол һалбари болохо хони үсхэ...тые харуулгада тусхай анхарал ...үүлхэ» гэһэн байна.

...955 ондо выставкэ дээрэ респуб...ые бүхы талаарнь, хүсэдөөр ха...хын тулада, «Дальний Восток» ...льондо Бурят-Монголой АССР-... зал дотор натуральна экспонадууд ... олон болгогдохо юм. Тэдэнэй ...да агнууриин загаһануудай, ...удай, малнуудай дүрсэнүүдые: ...лиин, хадарын, сигэй, тулын, ...н, баргажанай булганай, халюу... һайн үүлтэрэй хусын, хурь... хониной дүрсэ, ноохо, мо...сен, вольфрам, тэрэшэлэн туулга, ...ун нүүрһэ, азбест, графит из...няк гэхэ мэтын экспонадуудые ...дхэжэ, Москва ВСХВ-дэ эльгээ... зохихо организацинуудта болон ...нистерствонуудтэ дурадхаба.

...лан-Удын механизированнэ шэ... завод бүтээн гаргаһан зүйлнүү..., Улан-Удын Ленинэй ордентэ ...возо-вагонно завод паровозой ...нь, сэмбын фабрика бүтээн гар... бүхы зүйлэй продукцинуудаа ...хэнь.

...эшэлэн бурят болон ород хэ... дээрэ хэблэгдэн гаргагдаһан ...айханай номууд, мүн «Бурят-...ольская правда», «Бурят-Мон... үнэн» газетэнүүд тусхай хаб...нуудта выставкэдэ табигдаха .... Гадна, ороохото культурануудай боолтонууд выставкэдэ эльгээгдэбэ.

Энэ жэлдэ Бурят-Монголой АССР-эй зал выставкэ дээрэ натуральна экспонадуудаар элбэг байха. Залай стенднүүдтэ иимэ юумэнүүд харуулагдаха гэбэл:

1954 ондо 2854 гектар талмайн га бүриһөө шэниисын 14,1 центнер ургаса хуряаһан, зөөлэн хахалалгаар тракторна гол хүдэлмэриие 117,8 процентээр дүүргэһэн, 15 хүсэтэй условно трактор бүхэнөөр 582 гектар зөөлэн хахалалга хэһэн ба элдүүрилэгдэһэн газарай гектар бүхэнэй өөрынь үные (зөөлэн хахалалгада оруулхада) 1953 ондо 38,5 түхэриг байһан һаань, 1954 ондо 36,5 түхэриг хүрэтэр доошолуулһан Түнхэнэй машинно-тракторна станци үргэнөөр харуулагдаха. Колхознигуудайнгаа малажалай ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдые механизацилха талаар хараалһан хэмжээ-ябуулгануудаа МТС дүүргээ.

МТС-эй түрүү механизаторнууд горьтой амжалтануудые туйлаа. Георгий Иннокентьевич Сороковиковой даадаг тракторна бригада 472 гектар талмайн га бүриһөө 16 центнер шэниисын ургаса хуряаһан байна. Нүхэр Сороковиков 1953 оной хүдэлмэриингөө түлөө Главвыставкомой бага алтан медаляар, мотоциклаар шагнагдаһан байгаа.

Комбайнер Дамдин Шагжеевич Истаев «Сталинец—6» комбайнаар 7405 центнер ороохото культурануудай таряа сохижо, нормоёо нилээд үлүүлэн дүүргээ.

Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэдэ хододоо хабаадалсана. Тус колхоз 1953 оной хүдэлмэриин түлөө ВСХВ-гэй Главвыставкомой шиидхэбэреэр II шатын дипломоор болон ашаанай автомашинаар шагнагдаһан байна. Мүнөө Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз выставкэдэ хабаадагшаар дахин баталагдаа. 1954 ондо энэ колхоз 8436 хонитой байгаад, эдлүүриин газарай 100 гектар бүхэнһөө 146 килограмм ноохо хайшалаа. Колхозой племенной үнеэдэй фермэ үнеэн бүриһөө 2860 килограмм һү һааһан байна. Тугалнуудайнь амидын шэгнүүр 6 һара болотороо дунда зэргээр сүүдхэдээ 845 грамм хүрэтэр нэмээ.

Колхозой эрхим хүнүүд выставкэдэ хабаадахаар баталагдаба. Тэдэнэй дунда үнгэрэгшэ жэлдэ выставкэдэ хабаадалсаһан колхозой правлениин түрүүлэгшэ Д. Д. Очиров, үнеэн бүриһөө 2820 литр һү һааһан колхозой солото һаалишан, комсомолка Лида Бадмаева гэгшэд бии. Энэ һаалишан мүнөө жэлдэ үнеэн бүриһөө 5000 литр һү һааха уялгатай. Ажахын жэлэй эхинһээ хойшо апрелиин 1 хүрэтэр 1367 литр һү һаагаад байна.

Эдлүүриин газарай 100 га бүриин 90 килограмм ноохо хайшалһан, хори гаран мянган хонитой Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз 1955 ондо выставкэдэ хабаадагшаар түрүүшынхеэ баталагдаба. Тэрэшэлэн колхозой түрүүлэгшэ Б. Б. Шагдыров, нёдондо үнеэн бүриһөө 3239 литр һү һааһан Цыбикжит Жамбалова гэгшэд баталагданхай. Жамбалова энэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 5 мянган литр һү һааха уялга абаад, мүнөө 1546 литр һү үнеэн бүриһөө һаагаад байна.

Энэ аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Банкеев) үнгэрэгшэ жэлдэ 21437 толгой хонидтой байгаад, эдлүүриин газарай 100 гектар бүхэндэ 1,09 центнер ноохо хайшалһан байгаа. Колхозой үүлтэртэ үнеэдэй фермэ үнеэн бүриһөө 3257 литр һү һааһан, тугалнуудайнь сүүдхэ бүхэнэй дунда зэргын шэгнүүр 770 граммаар нэмэһэн байгаа. 1953 оной хүдэлмэриин түлөө тус колхоз Главвыставкомой I шатын дипломоор, хүнгэн болон ашаанай автомашинануудаар шагнагдаа.

Колхозой һаалишан Д. Д. Цырендоржиева үнеэн бүриһөө 5002 литр һү һаажа, ехэ амжалта туйлаа. Тэрэ хадаа гансахан энэ жэлэй 6 һара соо үнеэн бүриһөө 2085 литр һү һаагаад, республикын колхозуудай һаалишадай мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана.

Байкало-Кударын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Сычев) малажал хүгжөөхэ талаар горьтой амжалта туйлаа. Колхоз болбол 9 һараһаа дээшэ наһатай эхэ гахай бүриһөө туд бүриин 18 поршоонхо (41 гахайһаа) абаа. Таряанай 100 гектар газар бүхэнэй 3930 үндэгэ абанхай.

Тэрэшэлэн үнгэрэгшэ жэлдэ шэниисын тарилгын гектар бүхэн дээрэһээ 16,07 центнер ургаса хуряаһан Түнхэнэй аймагай XVII партсъездын нэрэмжэтэ колхоз выставкэдэ хабаадалсахаар баталагдаба.

Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз ВСХВ-дэ хабаадалсахын тулада баталагдаба. Энэ колхоз 17307 толгой хониноо 1954 ондо эдлүүриин 100 гектар талмай бүхэнэй 1.53 центнер ноохо хайшалаа. Иволгын аймагай «Коммунизм» колхоз 11,2 гектар талмайн га бүриһөө 235 центнер үгэрсын ургаса хуряаһан байна.

Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадаха манай республикын колхозуудай, МТС-үүдэй болон түрүүшүүлэй списогүүд энээгээр дүүрээгүй. Выставкэдэ хабаадалсаха кандидадуудые шэлэн олохо, батал-ха хүдэлмэри үргэлжэлһөөр. Нютагуудтахи хүдөө ажахын советскэ органууд хадаа 1955 ондо выставкэдэ хабаадагшадые шэлэн олохо хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлжэ, богонихон сагай хугасаа соо тус хүдэлмэри дүүргэгдэхэ ёһотой. Хүдөө ажахые саашадань хүгжөөлгэдэ ехэ удхашанартай эгээл эрхим амжалтануудые туйлаһан, тэрэшэлэн наука болон түрүү дүй дүршэлэй туйлалтануудые колхозой үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ талаар амжалта туйлаһан научно-шэнжэлэлгын эмхи зурганууд, селекционно болон туршалгын станцинуудай хүдэлмэри выставкэ дээрэ бүхы талаһаа харуулагдаха байна.

Онохойн гүрэнэй селекционно станци, мүн тэрэнэй главна агрономууд А. М. Останин, К. М. Крамм гэгшэд ВСХВ-дэ хабаадагшадаар баталагданхай.

Тэдэнэр «Онохойско» гэжэ хабарай хара таряа 33744 гектарта, «Удинска» гэжэ намарай хара таряа 13045 гектарта, «Онохойско—А—547» овёс 6470 гектарта, «Бурят-Монгольская» гэжэ гэршүүхэ 14869 гектарта, «Онохойская—6» люцерпэ 628 гектарта, «Забайкальская» гэжэ хабарай хара таряа 1744 гектарта, «Лютесценс—4» шэниисэ 87 гектарта, «Лютесценс—5» шэниисэ 49 гектарта болон бусад сортнуудые бии болгожо, Бурят-Монголдо нютагжуулаа.

Бурят-Монголой зооветинститудай һуралсалай-туршалгын ажахын һүнэй-товарна фермэ республикын малшадай дунда элитэ болонхой. Үнгэрэгшэ жэлдэ энэ ажахы үнеэн бүриһөө 4772 литр, энэ оной үнгэрһэн 6 һара соо 1896 литр һү һааһан байна. Институдай энэ ажахы, мүн эндэхи һаалишан З. Г. Максимова выставкэдэ хабаадалсахаар баталагдаа. Нүхэр Максимова нёдондо үнеэн бүриһөө 5205, энэ жэлэй үнгэрһэн 6 һара соо 2271 литр һү һааһан байна. Энэ хадаа һү һаалгаар республика дотороо түрүү һуури эзэлжэ ябана.

Республикымнай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй дунда Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадалсахын түлөө мүрысөөн улам үргэдэнэ. Тиимэһээ выставкэдэ хабаадалсахын тулада колхозууд, МТС-үүд, совхозууд болон хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд мүрысөөндэ бултадаа оролсохо зэргэтэй.

Энэ мүрысөөн хадаа КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоолоор табигдаһан асари ехэ программые түргэнөөр бэелүүлхын түлөө бүгэдэарадай мүрысөөн болохо ёһотой.

Энэ жэлдэ бури һайнаар хүдэлмэрилжэ, хабарай тарилгые, малай үбэлжэлгые жэшээтэ һайнаар үнгэргэхэдөө шэнэ ба боро газар элдүүрилэн ашаглаха талаар үгтэһэн даалгабари дүүргэхэдээ, хүдөө ажахын культурануудай баян ургаса хуряахадаа, сабшалангай болон кукурузын баян ургаса абахадаа малажалай ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ найдамтай үндэһэ һуури табиха болонобди.

М. НЕЧАЕВА,
БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ВСХВ-дэ бэлэдхэлэй талаар секторэй начальник.

В. И. Ленинэй түрэһөөр 85 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай суглаанууд

БОЛГАРИ

СОФИ, апрелиин 22. (ТАСС). Агууехэ Ленинэй түрэһөөр 85 жэлэй ойе Болгариин ажалшад бүхы түрүү хүн түрэлтэнтэй хамта мүнөөдэр үргэнөөр тэмдэглээ.

Болгариин столицын ажалшадай баярай суглаан софийска арадай театр соо болоо. Болгарска Коммунистическэ партиин Центральна Комитет, БКП-гэй софийска городской комитет, ажалшадай депутадуудай городской арадай совет, Эсэгэ оронной фронтын ба болгаро-советскэ общественнүүдэй соведэй городской комитедүүд энэ суглаае зарлаһан байна.

Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ Вылко Червенков, БКП-гэй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь Тодор Живков, БКП-гэй ЦК-гэй политбюрогой гэшүүд, олониитын организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд, СССР-һээ Болгарида байдаг посол Ю. К. Приходов суглаанай президиумдэ һуугаа.

Суглаанда хабаадагшадай нэрьемэ удаан альга ташалга доро КПСС-эй ЦК-гэй президиумэй состав хүндэтэ президиумдэ һунгагдаа.

В. И. Ленинэй түрэһөөр 85 жэлэй ой тухай БКП-гэй ЦК-гэй политбюрогой гэшүүн Енчо Стайков элидхэл хээ.

ПОЛЬША

ВАРШАВА, апрелиин 22. (ТАСС). Агууехэ Ленинэй түрэһөөр 85 жэлэй ойе Польско Арадай Республикын ажалшад үргэнөөр тэмдэглээ. В. И. Ленинэй түрэһөөр 85 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай заседаниинууд ба суглаанууд республикын заводуудта, фабрикануудта ба шэнэ барилгануудта болоһон байна.

Революциин вождиин ажабайдал ба ажал-ябуулгые харуулһан фотовыставкэнүүд городуудай ба хүдөөгэй клубуудта нээгдээ.

В. И. Ленинэй ажабайдал ба ажал-ябуулга тухай статьянуудые центральна бүхы газетэнүүд мүнөөдэр толилоо.

КОРЕЙСКЭ АРАДАЙ-ДЕМОКРАТИЧЕСКА РЕСПУБЛИКА

ПХЕНЬЯН, апрелиин 22. (ТАСС). В. И. Ленинэй түрэһөөр 85 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай заседани Моранбон гэжэ театр соо болоо. Корейн ажалай партиин, Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын правительствын хүтэлбэрилэгшэд Ким Ду Бон, Цой Ен Ген, Пак Чан Ок, Цой Чан Ик, Тен Ир Лен, Пак Ы Ван, Ли Ен, хариин оронуудтай культурна холбоо бэрисаа байгуулха корейскэ общество центральна правлениин түрүүлэгшэ Ли Ги Ен, СССР-эй хэрэгүүдээр сааг зуурын этигэмжэтэ С. П. Лазарев президиумдэ һуугаа. Арадай демократиин оронуудай посольствонууд болон миссинүүдэй түлөөлэгшэд баярай суглаан дээрэ мүн лэ байлсаа.

В. И. Ленинэй түрэһөөр 85 жэлэй ой тухай КНДР-эй культурын ба пропагандын министр Хе Ден Сук элидхэл хээ.

Советскэ правительственна делегациин Польшодо ошоод байлга

ВАРШАВА, апрелиин 21. (ТАСС). Советско-польско хани барисаан, харилсан туһалалсалга ба дайнай хойто тээ харилсан ажаллалга тухай Договорой арбан жэлэй ойе һайндэрлэлгэдэ хабаадалсахын тулада КПСС-эй Центральна Комитедэй нэгэдэхи секретарь Н. С. Хрущев түрүүтэйгээр ерэһэн Советскэ правительствена делегаци мүнөөдэр Лодзинско воеводствын Ловичска уездын «Яцковице» гэжэ газартаряаланлгай үйлэдбэриин кооперативта, мүн энэ воеводствын Кутновско уездын «Доманикув» гэжэ гүрэнэй хүдөө ажалын ошоһон байна.

Польско хүдэлмэришэнэй нэгэдэмэл партиин Центральна Комитедэй нэгэдэхи секретарь Болеслав Берут, ПОРП-гэй ЦК-гэй политбюрогой гэшүүд гүрэнэй хүдөөгэй ажахынуудай министр Станислав Радкевич болон бусад хүнүүд делегацитай ябалсаа. СССР-эй хэрэгүүдээр Польшодо байдаг сааг зуурын этигэмжэтэ И. А. Мельник делегацитай ябалсаа.

ВАРШАВА, апрелиин 22. (ТАСС). Хани барисаан, харилсан туһалалсалга ба дайнай һүүлээр харилсан ажаллалга тухай польско-советскэ договорой баталагдаһаар 10 жэлэй ойе һайндэрлэлгэдэ хабаадахын тулада КПСС-эй ЦК-гэй Центральна Комитедэй нэгэдэхи секретарь Н. С. Хрущев түрүүтэйгээр Польско Арадай Республикада ошоһон Советскэ правительствена делегаци польско арадта бэлэг болгон Советскэ Союзай хүсөөр ба зөөреэр Варшавада бариглдажа байһан И. В. Сталинай нэрэмжэтэ культурын ба наукын ордоной барилгые мүнөөдэр хараа.

Азиин ба Африкын оронуудай конференци

БАНДУНГ, апрелиин 21. (ТАСС-эй тусхай корр.). Политическэ комитет хадаа палестинскэ асуудалые, өөрыгөө тодорхойлхо тухай асуудалые, расова илгаа гаргалга ба расова проблемэнүүд тухай асуудалые зүбшэн хэлэлгые дүүргэһэн, тэрэшэлэн Баруун Ирианай, Алжирай, Мароккын ба Тунисай бэеэ даагаагүй арадууд тухай асуудалнуудые хараажа үзэһэн байна.

Апрелиин 22-то комитедүүд хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлхэ байна.

Бандунгда ерэһэн малайска арадай партиин түлөөлэгшэд Будхэлл ба Исмаил гэгшэд мемтрандумай текст тунхаглаа. Малайда дайн байлдаае зогсоохо ба малайска арадта бэеэ даанхай байдал олгохо тухай хэмжээнүүдые абахые уряалан тэдэнэр Азиин ба Африкын оронуудай конференциин делегадууда хандаһан байна. Конференци хадаа «Малайн бэеэ даанхай байдал ба эб найрамдал тухай асуудалнуудта бүхы анхарал хандуулха ёһотой» гэжэ Будхэлл ба Исмаил онсо тэмдэглэһэн байна. Юуб гэхэдэ «энэ асуудал хадаа Малайн ба Зүүн-Урда Азиин бүхы арадуудта хамаадахаһаа гадна, тэрэшэлэн эб найрамдалые хамгаалхые хүсэдэг Азиин ба Африкын бүхы арадуудта хамаадана». «Малайска асуудалые шиидхэхэ сагые мүнөө тулажа ерээ. СЕАТО-гэй, хүсэдөө оронһой, Бангкокско зүблөөнэй һүүлээр СЕАТО-гэй гэшүүн гүрэнүүдэй сэрэгэй база Малай түргэнөөр болгогдожо байна. Зүүн-Урда Азиин һаяхан бэеэ даанхай болоһон эдэ оронуудта тэдэнэй центртэ байгуулагдаһан стратегическэ база хадаа ехэ аюул тохёолдуулжа болохо байна. Малай хадаа колониальна дарлалтаһаа сүлөөлэгдөөгүй сагтаа империалистическэ гүрэнүүдтэ тухируулан өөрыгөө хүрэшэнэртэ гай түбэг татадаг зангаараа үлэхэ болоно» гэжэ тэдэ хэлээ.

Колониальна эзэмдэлгые буруушааһан хамтын декларации толилхые ба колониальна дарлалта доро байһан оронуудта туһалха хэмжээнүүдые абахые уряалан Малайн арадай партиин түлөөлэгшэд конференцидэ хандаһан байна.

БАНДУНГ, апрелиин 22. (ТАСС-эй тусхай корр.). Азиин ба Африкын оронуудай конференциин комитедүүдэй хаамал заседаниинууд мүнөөдэр болоо.

Культурна харилсан ажаллалгын асуудалнуудай талаар комитет хүдэлмэреэ дүүргээ гэжэ соносхогдоо. «Культурын асуудалнуудаар Азиин ба Африкын оронуудай хоорондо харилсан ажаллалга үргэдхэлгэдэ шэглүүлэгдэһэн тодорхой хэмжээнүүдые абалгануудые» пленарна заседанида һайшаан дурадхаха гэжэ тус комитет нэгэн дуугаар шиидхэһэн байна.

Манай республика дотор

Прибайкальска аймагта

КУКУРУЗЫН ҮРЭҺӨӨР ХАНГАГДАБА

Энэ жэлдэ аймагай колхозууд кукуруза һурагтүй ехээр тариха юм. Энэ үнэтэ тэжээлэй культурые тариха газар шэлэн ологдоһон, тэрээндэ нютагай үтэгжүүлгэ гаргадаһан байна.

Аймагай колхозууд барандаа Татауровo станцидахи «Заготзерногой» пунктһаа кукурузын үрэһэ абажа асараа. Тинхэдэ Сталинай, Маленковой, Хрущевой нэрэмжэтэ колхозуудай правлениинүүд колхознигуудтаа усадьба шадараа кукуруза тарихынь, тэрэнэй үрэһэ хубаан үгэжэ эхилээ.

ҺҮ ҺААЛГАЯА 1,5 ДАХИН ДЭЭШЭЛҮҮЛЭЭ

Март һарын дүнгүүдэй ёһоор, аймагай колхозуудай һүнэй-товарна фермэнүүдэй һаалишад урданайхидал адли һайн дүнгүүдые туйлаба.

Мүрысөөндэ «Заветы Ильича» колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр М. Н. Вильмов) түрүү зэргэдэ ябана. Энэ колхоз нютагай үүлтэрэй үнеэн бүриһөө март һарада 151 литр гү, али жэлэй эхинһээ хойшо һаамхай үнеэн бүриһөө 576 литр һү һааһан байха юм.

Мүн Молотовой, Сталинай нэрэмжэтэ болон «Путь к коммунизму» колхозууд муу бэшэ амжалтануудые туйлаа.

Үнгэрэгшэ жэлэй энэ хугасаатай сасуулхада аймагай колхозууд мүнөө жэл һү һаалгаяа 1,5 дахин дээшэлүүлһэн байна.

ҮҮСХЭЛТЭЙ ХҮТЭЛБЭРИЛЭГШЭ

Чкаловай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Пичугин кукуруза гараар тарихада хэрэглэгдэхэ түхеэрэлгын модель зохёогоо. Мүнөө энэ моделеэрнь арба гаран тиимэ түхеэрэлгэ хэгдэжэ байна.

Тэрэнэй зохёоһон түхеэрэлгээр нэгэ хүн үдэртөө гектар талмай дээрэ кукуруза тариха аргатай байна. Энэнь ажалай бүтээсые нилээд дээшэлүүлхэ байна. Нүхэр Пичугин кукуруза ургуулха талаар өөрөө ехэ дуй дуршэлтэй байһан дээрэһээ колхозой гэшүүдые энэ хүдэлмэридэ һургана, мэдэхэгүй юумэнь заажа үгэнэ.

А. Гаврилов.

Боксоор СССР-эй спортын габьяата мастер А. Т. Грейнертэй уулзалга

Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ пединститутда үбэлэй спортивна сезоной дүнгүүдтэ зорюулагдаһан студентнэрэй спортивна вечер үнгэргэгдэбэ.

«Үбэлэй спортивна мүрысөөнэй дүнгүүд» гэһэн элидхэл студент Б. Хараев хэлээ. Удаань комсомольско эхин организациин секретарь Н. С. Прозоров институдай эрхим спортсменүүдтэ диплом, дамжуулгын шан, грамотануудые барюулаа.

Вечертэ боксоор СССР-эй спортын габьяата мастер А. Т. Грейнер байлсажа, студентнэртэй хөөрэлдөө үнгэргэһэн байна. Удаань нүхэр Грейнер институдай физическэ хүмүүжүүлгын кафедрын багша, нэгэдэхи разрядай боксер А. М. Аидархановтай харуулгын наада үнгэргөө. Мүн вечер дээрэ институдай боксернууд, гимнастнууд өөрынгөө шадабари хүсые харуулһан байна.

И. Яреневский.

Залуушуулай эдэбхи

Яруунын аймпотребсоюзай комсомолецууд ба залуушуул шефтээ абаһан колхозуудтаа малай байра бариха хэрэгтэнь туһаламжа үзүүлхые аймагай бүхы эмхи зургаануудай залуушуулые уряалһан юм. Тинхэ зууралаа тэдэнэр шефтээ абаһан Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо барилгын 110 кубометр модо бэлдэжэ үгэхэ, 100 тонно багтаамжатай силосэнэ набтар башнин, культбазын гэр барижа үгэхэ гэжэ хэлсээ hэн.

Мүнөө тэдэнэй жэшээгээр аймагай центр—Сосново-Озерско тосхоной эмхи зургаануудай коллективүүд шефтээ абаһан колхозуудтаа барилгын хүдэлмэри хэхэдэнь халуун туһаламжа үзүүлжэ эхилээ. Һаяхан КПСС-эй ба ВЛКСМ-эй аймагуудай, «Сталинец» газетын редакциин хүдэлмэрилэгшэд воскресник эмхидхэжэ, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо 124 кубометр барилгын модо бэлдэжэ үгэбэ. Тиин тэдэнэр энэ бэлдэһэн модоороо колхозой культбаза барижа үгэхэ юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: аймагай центрын эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой барилгын бригадын бригадир нүхэр Раднаевай хүтэлбэри доро модо бэлдэжэ байна.

М. Яковлевай фото.

Механизаторнуудай суглаан

Хэжэнгын МТС-эй механизаторнуудай хамтын суглаан һаяхан болобо. Тус суглаан дээрэ «Хабарай полевой хүдэлмэриин үедэхи зорилгонууд» гэһэн асуудалаар МТС-эй директор нүхэр Тюменцев үгэ хэлээ. Удаань комсомольско-залуушуулай тракторна бригадын бригадир нүхэр Гарбаев үгэ абаад иигэжэ хэлэбэ:

—Партиин ЦК-гэй январска Пленумэй түсхэтэ тогтоолоор зоригжоһон манай МТС-эй механизаторнууд хабарай тарилгые богонихон болзор соо хэжэ дүүргэхын түлөө бүхы хүсэ шадалаа элсүүлхэ байна. Бидэ Чесаныи МТС-эй комсомольско-залуушуулай тракторна бригадые шуудые социалистическэ мүрысөөндэ уринабди.

Суглаанда хабаадагшад хабарай тарилгые богонихон болзор соо дүүргэхын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэхэ бди гэһэн уялгануудые абаба.

Удаань суглаанда хабаадагшадта кукуруза тарилга тухай научна фильм хараһан байна.

Н. Жамсарано.

Колхозой түрүү хонишод

Залуу хонишод-комсомолецууд Соня Зайганова, Зина Ангархаева гэгшэд үнгэрэгшэ жэлдэ эрхим ажалаараа шалгаржа, «Путь Ленина» колхоздо (Түнхэн) суутай болоһон байна. Тиин ажахын энэ жэлэй эхилхэдэ социалистическэ мүрысөөндэ оролсохо зууралаа, 75 хонин бүриһөө 83 хурьгадые абажа хоролтогүйгөөр тэнжээхэ, hooho хайшалалгые улам дээшэлүүлхэ гэһэн уялганудые абаа hэн. Һүүлэй мэдээ ёһоор, эдэ хоёр комсомолецууд өөрын уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ, туд бүридөө 75 эхэ хонин бүриһөө 102 хурьгадые абаад байна.

Мүн хонишон Еши Базарова 100 эхэ хониһоо 94 хурьга абаад, хорол гүйгөөр, тобир тарганаар тэжээжэ байна.

Б. Бирбаев.

Артистнар Закаменай аймагта

Бурят-Монголой драматическа театрын артистнар Закаменай аймагта ерэбэ. Тэдэнэр аймагай центртэ хоёр үдэрэй туршада байха зуураа, Д. Батожабайн «Галта мүрэн», В. Катаевай «Амаралтын үдэр» (ород хэлэн дээрэ) гэһэн зүжэгүүдые аймагай ажалшадта харуулаа.

Мүнөө артистнар аймагай колхозуудаар ябахаар мордоноһ.

Н. Гомбоев.

Редактор Д. Л. ЛОБСАНОВ.

Түнхэнэй промкомбинат муугаар хүдэлмэрилнэ

Арад зоной болон колхозуудай, эмхи зургаануудай, һургуулинуудай хэрэгсэлые хангаха талаар нютагай промышленностиин урда ехэнүүд зорилго тавигдахай. Тэрэ хадаа арад зонод гоё һайхан, шанар һайнтай гутал, хубсаһа, мебель болон бусад хэрэгтэй юумэнүүдые бүтээхэ, колхозуудта—хирпиисэ, извёстко, тёс, паркиново рамануудые, тэргэ, шарга гэхэ мэтэ бусад зэр зэмсэгүүдые бүтээн гаргаха зэргэтэй гээшэ.

Түнхэнэй аймагта нютагай промышленностиие али болохоор хүгжөөхэ хүсэд арга боломжонууд бии юм. Аймаг барилгын материал үйлэдбэрилхэ модоор, элһэ, шабар гэхэ мэтээр яһала баян. Гадна, аймагай промкомбинат материально-технически хангалтынгаа талаар муу бэшэ юм. Тэрэ хадаа локомобильтай, автоприцепүүдтэй хоёр автомашинанудтай, үйлэдбэриин гэр байранууд-тай, олон станогуудтай байна. Хүдэлмэришэдэй хүсөөршье хүсэд.

Иимэ ехэнүүд арга боломжонуудтай болобошье, аймагай промкомбинат тэсэшэгүй муугаар хүдэлмэрилнэ, түсэбтэ даалгабаряа дүүргэнэгүй, арад зондо, колхозуудта хэрэгтэй зүйлнүүдые бүтээнэгүй.

Тус предприятиин муугаар хүдэлмэрилдэгтэ боложо, аймагай ажалшад, колхозууд, предприятинууд хирпиисэ, мебель гэхэ мэтые хэдэн зууһаад километртэ байһан Иркутск городһоо асарха баатай болодог. Ямар ехэ мүнгэн зөөри гаргашалагдана, үнэтэ саг хаягдана гээшэб?

Промкомбинадай гээгдэлэй шалтагаан юуб гэхэдэ, ажалай эмхидхэл муугаар табигданхай, бүтээсэнь бага. Хүдэлмэришэдтэ тусхай даалгабарин саг болзор соогоо үгтэдэгүй дээрэһээ олон хүдэлмэришэд үдэ болотор ямаршье ажалгүй ябадаг, контороо шадар һуугаад хооһон хөөрэлдөөнүүдые хэжэ, сагаа барадаг байна. Комбинадай директор нүхэр Осипов ажалайнгаа эмхидхэлые бэхижүүлхэ тухай хэмжээнүүдые абахын орондо үгтөөнһөө эхилээд хүдэлмэришэдтэе нэгээр кабинетдээ дуудажа, магазинда ошожо хуурай хуудалжа абахаһаа эхилээд элдэб жэжэ захиралтануудые үгэһөөр сагаа барана.

Хэрбээ ашаа тээгшэдээр хангаад комбинадай автомашинануудые зүбөөр ашаглабал, ойдо бэлэдхэгдэһэн барилгын модон булта шэрэгдэхэ байгаа. Ойдо бэлэдхэгдэһэн 600 кубометр модон тэндээ улэбэ. Хэдэн мянган түхэриг гаргашатайгаар бэлэдхэгдэһэн энэ модон саһатайла таллуулагдаагүй дээрэһээ ерэхэ үбэл болотор үйлэдбэридэ хэрэглэгдэнгүйгөөр ойдоо хэбтэхэнь. Тэрэ модон шэрэгдээд, тёс, палааха болон барилгын бусад материалнууд болгогдожо, мебельнүүд, парниково рамануудтэ, һургуулин парта, досканууд бүтээгдэхэ зэргэтэй байгаа. Мүнөө болоходо хүрөөдэхэ модогүй цехэдэ һэ пилорамань миин байна.

Пилорамтай, столярна цехтэй, модошо дархашуултай ба хэдэн тусхай станогуудтай байһан промкомбинадууд парниково рамануудые олоор үйлэдбэрилжэ, колхозуудай огородно бригаднуудта үгэхэ ёһотой байгаа. Тэдэ энэ талаар колхозуудта ямаршье туһаламжа комбинадай үзүүлжэ шадахаяа болёод байһаниинь тон гэмшэлтэй.

Партиин ЦК-гэй январска Пленумэй түхэтэ тогтоолые дүүргэлтэ болгон, аймагай колхозууд барилгын хүдэлмэринүүдые үргэнөөр дэлгэрүүлхэнь. Энэ шухала ажалдань промкомбинат ехэхэн туһаламжа үгэхэ уялгатай. Колхозуудые хирпиисээр хангаха талаар промкомбинадта тусхай даалгабари үгтэнэһэн юм. Бүтээсэ ехэтэй хирпичэ агрегатай байһан промкомбинат энэ зорилгые дүүргэхэ хүсэд аргатай. Гэбэшье, тус агрегадые ашаглалга талаар бэлэдхэл хүдэлмэри хэгдэнэгүй. Хирпиисын агрегадые хүдэлгэхэдэ 1000 кубометрһээ бага бэшэ түлеэн хэрэгтэй. Тэдэ оройдоо 100 кубометр түлеэн бэлэдхэгдэнхэй. Шабар, элһэ, хирпиисэ шэрэхэ вагонетка, рельс заһагдаагүй. Хирпиисэ хатааха олон полконууд хэрэгтэй аад, хэгдээгүй байна. Агрегадай хүдэлмэрие ябуулха шадаха мэргэжэлтэ хэрэгтэй. Тиимэшье хүн олдоогүй байһаар.

Хирпиисэ үйлэдбэрилгые һайнаар табижа, түсэбөө дүүргэжэ, колхозуудай эрилтые хангаад байбал, промкомбинадай мүнгэн жасань нилээд һайжарха байгаа. Мүнгэнэй талаар тус комбинат тон хүндэ байдалтай. Мүнгэн зөөреэр дутадаг дээрэһээ 1953 онһоо хойшо хүдэлмэришэдтээ хүсэд тоосонгүй байна.

Промкомбинадай иимэ муу байдалда ороод байһанай түлөө директор Осипов ехэ зэмэтэй. Комбинадайгаа ажахые һайнаар, зүбөөр хүтэлбэрилжэ шаданагүй, хэрэгтэй үүсхэл оролдоло гарганагүй.

Аймагай Соведэй гүйсэдком промкомбинадайнгаа муу байдалтайе, хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилжэ байһые, мүн директорэйнь дуй дуршэл багатайе мэдэнэ. Тэдэ энэ предприятиин гээгдэжэ байһан гол шалтагаанине элирүүлнэгүй, хүдэлмэриинь һайжаруулха талаар ёһотой хэмжээ абанагүй.

Нютагай промышленностиин министерство промкомбинадта ёһотой туһаламжа үзүүлнэгүй. Нёдондоһоо хойшо промкомбинадта генератор үгэхэбди гэжэ оло дахин найдуулһан аад, мүнөөшье болотор үгөөдүй. Генератор үгы дээрэһээ хэдэн станогууд миин байна.

Элэ дутагдалнуудые түргөөр усадхажа, аймаг дотор ехээр хэрэгтэй болоод байһан барилгын материалнуудые промкомбинадта үйлэдбэрилхэ гээшэ тон шухала болоо.

Б. Трофимов.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 46-32, заместителя редактора—32-74, отв. секретаря — 27-37, партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — 35-.., культуры и быта, промышленности — 34-05, местной информации и писем— 24-74. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00438. Типография отдела издательств и полиграфической промышленности Министерства культуры БМАССР. Зак. 21..